

ภาวะเศรษฐกิจและสังคมของจังหวัดมหาสารคาม

1) ข้อมูลทั่วไป

จังหวัดมหาสารคามเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีบรรยากาศของเมืองที่สงบเงียบและเรียบง่ายตามแบบฉบับของเมืองอีสาน ปัจจุบันมีความสำคัญในฐานะเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาแห่งหนึ่งของภูมิภาค เนื่องจากมีสถาบันการศึกษามากมาย จึงได้ชื่อว่าเป็น “ดักศิลาแห่งอีสาน”

มหาสารคามมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่โดดเด่นในด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และประเพณี และเนื่องจากยังมีความเจริญไม่มากนัก ผู้ที่มาเยี่ยมเยือนเมืองนี้จึงได้สัมผัสกับวิถีชีวิตชาวอีสานอันเรียบง่ายและบริสุทธิ์ เป็นเสน่ห์ที่นับวันจะหาได้ยากในสังคมเมืองปัจจุบัน

มหาสารคามเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ยาวนานเมืองหนึ่ง มีความเจริญรุ่งเรืองและเสื่อมโทรมหมุนเวียนไปในแต่ละยุคสมัย ปัจจุบันนับเป็นเมืองศูนย์กลางวัฒนธรรมของชาวอีสาน เนื่องจากชาวเมืองมีที่มาจากหลายชนเผ่า เช่น ชาวไทยพื้นเมืองที่พูดภาษาอีสาน ชาวไทยย้อ และชาวผู้ไทย ประชาชนใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย มีการไปมาหาสู่และช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันตามแบบของคนอีสานทั่วไป

มหาสารคามนับเป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญ เนื่องจากพบชุมชนโบราณหลายแห่ง ทั้งชุมชนบ้านเชียงเหียนและหมู่บ้านปั้นหม้อของชาวบ้านหม้อ ตำบลเขวาสินรินทร์ อำเภอมือเืองฯ รวมทั้งพบศิลปสมัยทวารวดีและอิทธิพลของวัฒนธรรมขอม เช่น กู่สันตรัตน์ กู่บ้านเขวาสินรินทร์ กู่บ้านแดง และกู่อื่นๆ รวมถึงเทวรูปและเครื่องปั้นดินเผาที่พบอยู่ทั่วไปในหลายพื้นที่ของจังหวัด

เดิมเมืองมหาสารคามมีชื่อว่า “บ้านลาดกุดยางใหญ่” ต่อมาเมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2408 พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ได้มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ยกบ้านลาดกุดยางใหญ่ขึ้นเป็น “เมืองมหาสารคาม” โดยแบ่งพื้นที่และย้ายพลเมืองมาจากเมืองร้อยเอ็ดที่อยู่ติดกันมาตั้งถิ่นฐานอยู่ที่นี่ และโปรดเกล้าฯ ให้เมืองมหาสารคามขึ้นตรงกับกรุงเทพฯ เมื่อ พ.ศ. 2412 จากอดีตจนถึงปัจจุบัน จังหวัดมหาสารคามมีผู้ดำรงตำแหน่งเจ้าเมืองหรือผู้ว่าราชการจังหวัด รวม 45 คน

2) ขนาด ที่ตั้ง อาณาเขต

ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งและขนาด : ตั้งอยู่บริเวณตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เส้นรุ้งที่ 15 องศา 25 ลิปดา และ 16 องศา 40 ลิปดาเหนือ เส้นแวงที่ 102 องศา 50 ลิปดา และ 103 องศา 30 ลิปดา ตะวันออก มีพื้นที่ 5,291.683 ตารางกิโลเมตร หรือ 3,307,301.875 ไร่ ระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ 475 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดกาฬสินธุ์

ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดสุรินทร์และจังหวัดบุรีรัมย์

ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดกาฬสินธุ์และจังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดขอนแก่นและจังหวัดบุรีรัมย์

การแบ่งเขตการปกครอง แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 อำเภอ 133 ตำบล 1,944 หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มี องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาล 18 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 124 แห่ง

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ : โดยทั่วไปเป็นพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 130– 230 เมตร ทิศตะวันตกและทิศเหนือเป็นที่สูงในเขตอำเภอโกสุมพิสัย อำเภอเซียงยี่น และอำเภอกันทรวิชัย ครอบคลุมพื้นที่ประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัด และค่อย ๆ เทลาดมาทางทิศตะวันออกและทิศใต้ สภาพพื้นที่แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1.2.1 พื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มริมน้ำ เช่น ที่ราบลุ่มริมแม่น้ำชี ในบริเวณอำเภอเมืองมหาสารคาม อำเภอโกสุมพิสัย และทางตอนใต้ของจังหวัดแถบชายทุ่งกุลาร้องไห้

1.2.2 พื้นที่ค่อนข้างราบเรียบสลับกับลูกคลื่นลอนลาด พบทางบริเวณตอนเหนือของอำเภอพยัคฆภูมิพิสัย เป็นแนวยาวไปทางตะวันออกถึงอำเภอเมืองมหาสารคาม

1.2.3 พื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดสลับกับพื้นที่ลูกคลื่นลอนชันพบทางตอนเหนือและตะวันตกของจังหวัด บริเวณนี้มีเนื้อที่ประมาณครึ่งหนึ่งของจังหวัด

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ : ลักษณะภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน ประเทศไทยจึงแบ่งออกได้ 3 ฤดู

1. ฤดูร้อน ช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์-กลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงเปลี่ยนจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเป็นลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

2. ฤดูฝน ช่วงกลางเดือนพฤษภาคม-กลางเดือนตุลาคม ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย

3. ฤดูหนาวช่วงกลางเดือนตุลาคม-กลางเดือนกุมภาพันธ์ ได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือจากประเทศมองโกเลียและจีน

3) จำนวนประชากร

จากข้อมูลที่ทำกรปกครองจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ในปี 2555 จังหวัดมหาสารคามมีประชากรรวมทั้งสิ้น 945,149 คน เป็นชาย 467,530 คน คิดเป็นร้อยละ 49.46 ของประชากรจังหวัดมหาสารคามทั้งหมด หญิง 477,619 คน คิดเป็นร้อยละ 50.53

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด

สภาพเศรษฐกิจของจังหวัดมหาสารคาม โดยสำนักงานคลังจังหวัดมหาสารคามผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดมหาสารคาม ณ ราคาประจำปี ในปี พ.ศ.2554 มีมูลค่าเท่ากับ 52,792 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 47,584 ล้านบาท ในปี พ.ศ.2553 เท่ากับ 5,208 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.94 โดยผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ในปี พ.ศ.2554 เท่ากับ 51,216 บาท เพิ่มขึ้นจาก 46,270 บาท ในปี พ.ศ.2553 เท่ากับ 4,946 บาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.69

ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP Implicit Price Deflator) ในปี พ.ศ.2554 ขยายตัวร้อยละ 4.37 จากที่ขยายตัวชะลอตัวร้อยละ 3.07 ในปี พ.ศ.2553 โดยที่ดัชนีราคาภาคเกษตร ขยายตัวชะลอตัวร้อยละ 7.24 จากที่ขยายตัวร้อยละ 8.32 ในปี พ.ศ.2553 เป็นผลมาจากราคาพืชผลทางการเกษตร และราคาสินค้าอุปโภคบริโภคที่ยังคงมีราคาสูงอยู่ จากที่ปรับขึ้นราคาในปี พ.ศ.2554 ส่วนดัชนีราคาภาคนอกเกษตร ขยายตัวร้อยละ 3.00 จากที่ขยายตัวชะลอตัวร้อยละ 1.81 ในปี พ.ศ.2553 เป็นผลจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีราคาของสาขาการบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ และสาขาการศึกษา

ตารางที่ 1 อัตราขยายตัวและโครงสร้างการผลิตจำแนกสาขาการผลิต

สาขาการผลิต	อัตราการขยายตัว ณ ราคา คงที่ (ร้อยละ)			โครงสร้าง ณ ราคาประจำปี (ร้อยละ)		
	2552r	2553r	2554r	2552r	2553r	2554r
ภาคเกษตร	-6.45	-3.20	9.22	28.50	27.41	28.94
เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	1.95	-2.56	9.06	26.59	25.71	27.18
การประมง	-53.81	-11.21	11.29	1.90	1.70	1.76
ภาคนอกเกษตร	7.89	8.70	5.44	71.50	72.59	71.06
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	10.45	5.65	9.93	0.05	0.05	0.05
อุตสาหกรรมการผลิต	6.31	23.72	-3.72	11.10	12.79	11.09
การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	8.45	-1.13	11.27	1.41	1.55	1.33
การก่อสร้าง	11.92	-0.81	-3.74	4.62	4.61	4.30
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯลฯ	26.07	-0.43	4.81	12.41	11.89	11.74
โรงแรมและภัตตาคาร	31.40	14.30	12.89	2.24	2.77	2.91
ขนส่ง สถานที่เก็บสินค้า และการคมนาคม	20.08	6.02	19.46	3.28	3.16	2.98
ตัวกลางการเงิน	-6.97	25.93	17.61	5.80	7.30	8.11
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า ฯ	-3.49	1.29	7.02	10.39	8.32	8.95
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ ฯ	4.36	-1.66	5.53	5.56	5.08	4.84
การศึกษา	4.66	8.43	5.32	12.00	12.11	12.03
บริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	2.67	5.81	8.97	2.11	2.08	2.04
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	3.62	26.18	14.01	0.38	0.43	0.42
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	7.27	88.66	-24.85	0.16	0.46	0.28
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (GPP)	3.96	5.77	6.29	100	100	100

ตารางที่ 2 ผลิตภัณฑ์จังหวัดมหาสารคาม ณ ราคาคงที่ ปี พ.ศ. 2550 จำแนกตามสาขาการผลิต
พ.ศ. 2550 – 2554

หน่วย : ล้านบาท

สาขา	2550	2551	2552	2553	2554
ภาคเกษตร	10199	10486	9810	9496	10371
สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์การป่าไม้	8718	8906	9080	8848	9650
สาขาประมง	1481	1580	730	648	721
ภาคนอกเกษตร	27035	27744	29933	32538	34309
สาขาการทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	18	20	22	24	26
สาขาอุตสาหกรรม (การผลิต)	4592	4759	5059	6259	6026
สาขาไฟฟ้า ก๊าซและการประปา	509	562	609	602	670
สาขาการก่อสร้าง	1616	1704	1907	1892	1821
สาขาการขนส่ง ขยายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯ	3827	4216	5316	5293	5547
สาขาโรงแรมและภัตตาคาร	795	830	1090	1246	1407
สาขาขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	1244	1253	1505	1595	1906
สาขาตัวกลางทางการเงิน	2617	2576	2376	3018	3550
สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า ฯ	4118	3964	3826	3875	4147
สาขาการบริหารราชการและการป้องกันฯ	2,121	2190	2285	2247	2372
สาขาการศึกษา	4509	4583	4796	5200	5477
สาขาบริการด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	846	856	876	930	1013
สาขาการให้บริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	158	156	161	204	232
สาขาลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	65	75	81	153	115
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (ล้านบาท)	37234	28230	39743	42034	44680

ที่มา : สำนักงานคลังจังหวัดมหาสารคาม

การจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ การจดทะเบียนโรงงานและการจดทะเบียนพาณิชย์

ในปี 2556 (มกราคม – ธันวาคม 2556) จังหวัดมหาสารคามมีการจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่ทั้งสิ้น 257 ราย มีการลงทุน 1,059.95 ล้านบาท โดยจำแนกเป็น 11 ประเภทอุตสาหกรรม ซึ่งประเภทอุตสาหกรรมที่มีการจดทะเบียนมากที่สุด คือ ประเภทการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน จำนวน 67 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 114 ล้านบาท รองลงมาเป็นประเภทการก่อสร้าง จำนวน 55 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 113.30 ล้านบาท โดยจำแนกเป็น ห้างหุ้นส่วนจำกัด จำนวน 190 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 210.2 ล้านบาท และบริษัทจำกัด จำนวน 67 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 849.75 ล้านบาท ส่วนประเภท บริษัทจำกัดมหาชนนั้น ไม่มีการยื่นขอจดทะเบียนในไตรมาสนี้

ตารางที่ 3 การจดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่จังหวัดมหาสารคามจำแนกตามประเภท – อุตสาหกรรม

ปี 2556

อุตสาหกรรม	บริษัทจำกัด		ห้างหุ้นส่วนจำกัด		รวม	
	ราย	ล้านบาท	แห่ง	ล้านบาท	แห่ง	ล้านบาท
การเกษตร การล่าสัตว์ และการป่าไม้	-	-	3	2.5	3	2.5
การผลิต	9	713	5	4.5	14	717.50
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	4	4	4	3	8	7
การก่อสร้าง	13	30.50	42	82.8	55	113.30
การขายส่งการขายปลีกการซ่อมแซมยานยนต์จักรยายนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	20	60.50	47	53.5	67	114
โรงแรมและภัตตาคาร	2	4	1	0.9	3	4.90
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	-	-	10	9.3	10	9.30
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	16	30.75	32	27.7	48	58.45
การศึกษา	1	1	2	1.1	3	2.10
การบริการชุมชน สังคม และบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2	6	-	-	2	6
อื่นๆ	-	-	44	24.9	44	24.90
รวม	67	849.75	190	210.2	257	1,059.95

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจจังหวัดมหาสารคาม

การจดทะเบียนโรงงานอุตสาหกรรมที่ประกอบกิจการใหม่ของจังหวัดมหาสารคามพบว่าในปีนี้มี การจดทะเบียน จำนวน 18 แห่ง มีเงินทุนจดทะเบียนจำนวน 300.78 ล้านบาท และมีการจ้างงานในโรงงานที่จดทะเบียนใหม่จำนวน 194 คน โดยโรงงานที่จดทะเบียนใหม่ส่วนใหญ่อยู่ในอุตสาหกรรมประเภทการผลิต

สถานการณ์แรงงานจังหวัดมหาสารคาม

สถานการณ์แรงงานจังหวัดมหาสารคามปี 2556 (มกราคม – ธันวาคม 2556) ของจังหวัดมหาสารคาม
ขอเสนอข้อมูลในประเด็นต่างๆ ตามลำดับคือ

- 1) กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน
- 2) การส่งเสริมการมีงานทำ
- 3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน
- 4) การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ
- 5) การประกันสังคม

1. กำลังแรงงาน การมีงานทำ การว่างงาน

จากข้อมูลการสำรวจภาวะการมีงานทำของประชากร โดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในปี 2556 จังหวัดมหาสารคามมีประชากรรวมทั้งสิ้น 955,644 คน เป็นเพศชายจำนวน 470,808 คน คิดเป็นร้อยละ 49.27 และเป็นเพศหญิงจำนวน 484,836 คน คิดเป็นร้อยละ 50.73 ทั้งนี้เมื่อจำแนกออกเป็นกลุ่มต่างๆ แล้ว พบว่ามีประชากรในวัยทำงาน(อายุ 15 ปีขึ้นไป) ทั้งสิ้น 835,801 คน (ร้อยละ 87.46 ของประชากรทั้งหมด) โดยเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 616,976 คนและเป็นผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 218,668 คน

ในกลุ่มผู้อยู่ในกำลังแรงงานนั้น จำแนกเป็นผู้มีงานทำจำนวน 611,484 คน (ร้อยละ 99.11 ของผู้
อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด) ผู้ว่างงานจำนวน 4,989 คน (อัตราการว่างงานร้อยละ 0.81) ซึ่งหาก
เปรียบเทียบกับปี 2555 ซึ่งมีจำนวนผู้มีงานทำทั้งสิ้น 602,183 คน (ร้อยละ 98.56 ของผู้
อยู่ในกำลัง
แรงงาน) แล้วจะพบว่ากำลังแรงงานโดยรวมมีสัดส่วนของผู้มีงานทำเพิ่มสูงขึ้น ในขณะที่อัตราการว่างงาน
เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ที่มีสัดส่วนร้อยละ 6.44

เมื่อเปรียบเทียบอัตราการมีงานทำระหว่างเพศในปี 2556 จะพบว่าเพศชายมีสัดส่วนของการมีงานทำ
หรืออัตราการจ้างงานสูงกว่าเพศหญิงเล็กน้อย (คำนวณจากผู้มีงานทำจำแนกเพศต่อจำนวนผู้
อยู่ในกำลัง
แรงงาน)

โดยเพศชายมีอัตราการมีงานทำร้อยละ 54.45 ในขณะที่เพศหญิงมีอัตราการมีงานทำร้อยละ 45.61

หมายเหตุ อัตราการมีงานทำ = (ผู้มีงานทำ/ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน) X 100

อัตราการว่างงาน = (ผู้ว่างงาน/ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน) X 100

ตารางที่ 4 ประชากรและกำลังแรงงาน จำแนกตามเพศและสถานภาพแรงงาน ปี 2555 – 2556

ของจังหวัดมหาสารคาม

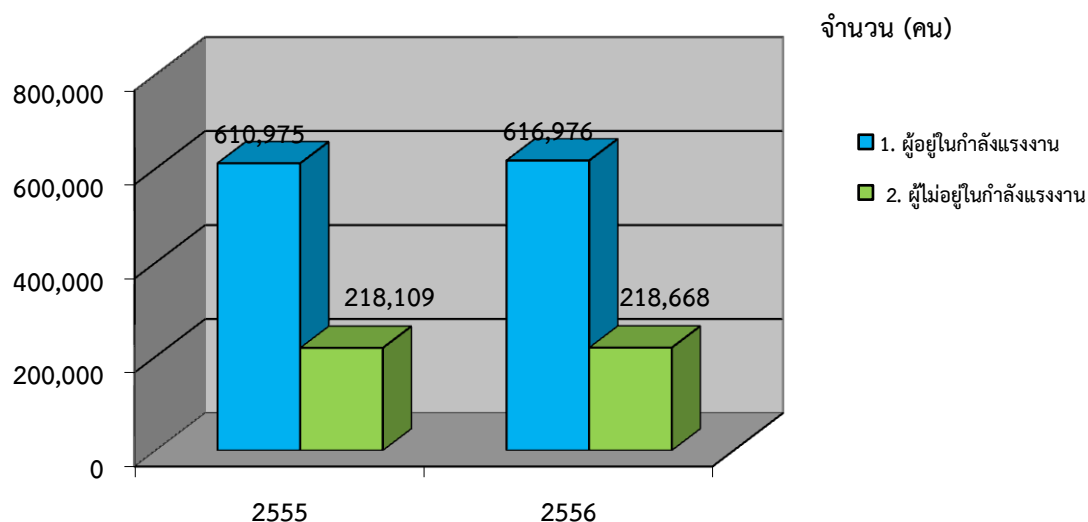
สถานภาพแรงงาน	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรรวม	476,080	485,213	961,293	470,808	484,836	955,644
ผู้มีอายุ 15 ปีขึ้นไป	405,958	423,137	829,094	409,220	426,581	835,801
1.ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	334,820	276,155	610,975	335,257	281,720	616,976
1.1 ผู้มีงานทำ	330,608	271,575	602,183	332,946	278,902	611,484
1.2 ผู้ว่างงาน	3,207	2,164	5,371	2,311	2,679	4,989
1.3 ผู้ที่รอฤดูกาล	105	2,416	3,422	0	0	0
2.ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	71,128	146,981	218,109	73,963	144,705	218,668
2.1 ทำงานบ้าน	285	46,211	46,495	1,104	44,471	45,575
2.2 เรียนหนังสือ	35,285	47,190	82,475	38,074	44,355	82,429
2.3 อื่นๆ	35,568	53,580	89,148	34,785	55,879	80,664
ผู้มีอายุต่ำกว่า 15 ปี	70,122	62,076	132,198	61,588	58,255	119,843

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

หมายเหตุ : เป็นข้อมูลเฉลี่ย 4 ไตรมาส

แผนภาพที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานปี 2555 และ 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1) การมีงานทำ

1.1) ผู้มีงานทำจำแนกตามสถานภาพการทำงาน

ในปี 2556 หากจำแนกตามกลุ่มผู้มีงานทำในจังหวัดมหาสารคามจำนวนทั้งสิ้น 611,849 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มต่างๆตามสถานภาพการทำงานแล้ว พบว่า ผู้มีงานทำส่วนใหญ่เป็นกลุ่มลูกจ้างเอกชน มากที่สุดจำนวน 327,383 คน (ร้อยละ 53.51) เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ทั้งสิ้น 183,366 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.96) รองลงมากลุ่มทำงานส่วนตัวจำนวน 266,434 คน (ร้อยละ 43.55) เพิ่มขึ้นจำนวน 32,702 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.52) และกลุ่มช่วยธุรกิจครอบครัวจำนวน 161,626 คน (ร้อยละ 26.42) เพิ่มขึ้นจำนวน 26,923 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.55) ตามลำดับ

อัตราการเพิ่ม/ลดรายปี = $\frac{\text{จำนวนผู้ทำงานในกลุ่ม A ปี 56} - \text{จำนวนผู้ทำงานในกลุ่ม A ปี 55}}{\text{จำนวนผู้ทำงานในกลุ่ม A ปี 55}} \times 100$

จำนวนผู้ทำงานในกลุ่ม A ปี 55

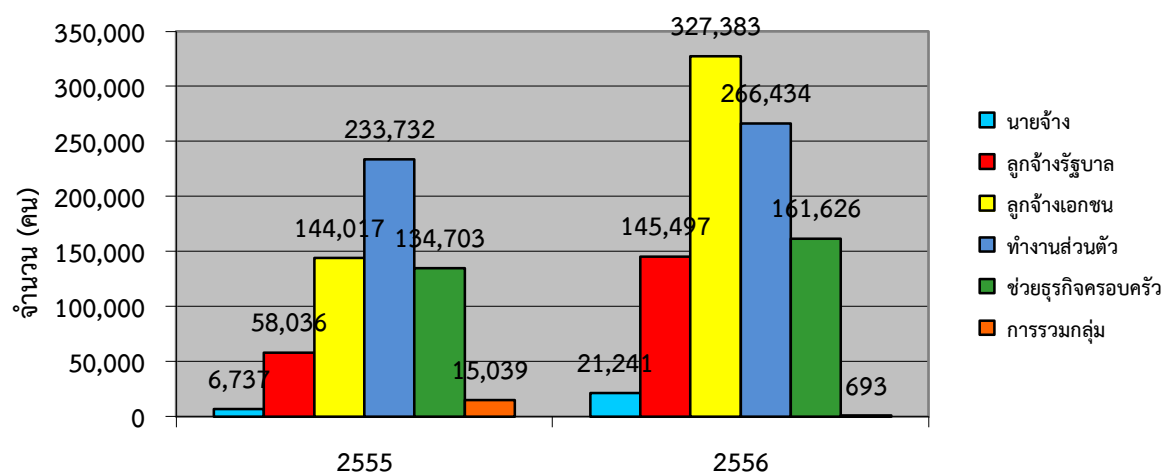

ตารางที่ 5 ผู้มีงานทำจำแนกตามเพศและสถานภาพการทำงาน ปี 2555 – 2556 ของจังหวัด
มหาสารคาม

สถานภาพการทำงาน	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
นายจ้าง	4,922	1,815	6,737	19,035	2,207	21,241
ลูกจ้างรัฐบาล	32,447	25,589	58,036	117,506	27,991	145,497
ลูกจ้างเอกชน	88,150	55,867	144,017	269,969	57,414	327,383
ทำงานส่วนตัว	136,900	96,832	233,732	152,368	114,066	266,434
ช่วยธุรกิจครอบครัว	50,176	84,527	134,703	56,579	105,047	161,626
การรวมกลุ่ม	13,214	1,825	15,039	493	201	693
รวม	325,809	266,455	592,265	332,947	278,902	611,849

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 2 เปรียบเทียบจำนวนผู้ทำงานจำแนกตามสถานภาพการทำงาน ปี 2555 และ 2556 ของ
จังหวัดมหาสารคาม

1.2) ผู้ทำงานจำแนกตามอุตสาหกรรม

จากข้อมูลจำนวนผู้มีงานทำจำแนกเป็นรายอุตสาหกรรม พบว่า ในปี 2556 ผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรมรวมจำนวน 315,823 คน (คิดเป็นร้อยละ 53.52 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) เพิ่มขึ้นจากปี 2555 ถึง 134,793 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.38) ในขณะที่นอกภาคเกษตรกรรมนั้น ในปี 2556 มีผู้ทำงานทั้งสิ้นจำนวน 274,271 คน (ร้อยละ 46.48 ของผู้ทำงานทั้งหมด) ลดลงจากปี 2555 จำนวน 36,963 คน (ลดลงร้อยละ 11.88)

เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายสาขาย่อย พบว่าสาขานอกภาคเกษตรกรรมที่มีผู้ทำงานมากที่สุดปี 2556 ได้แก่ สาขาการขนส่ง ขยายปลีก ๆ โดยมีผู้ทำงานทั้งสิ้น 70,372 คน (ร้อยละ 11.93 ของผู้มีงานทำทั้งหมด) รองลงมาได้แก่สาขาการผลิตจำนวน 63,925 คน (ร้อยละ 10.83) และสาขาการก่อสร้างจำนวน 47,649 คน (ร้อยละ 8.07)

ตารางที่ 6 ผู้มีงานทำจำแนกตามเพศและรายอุตสาหกรรม ปี 2555 – 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

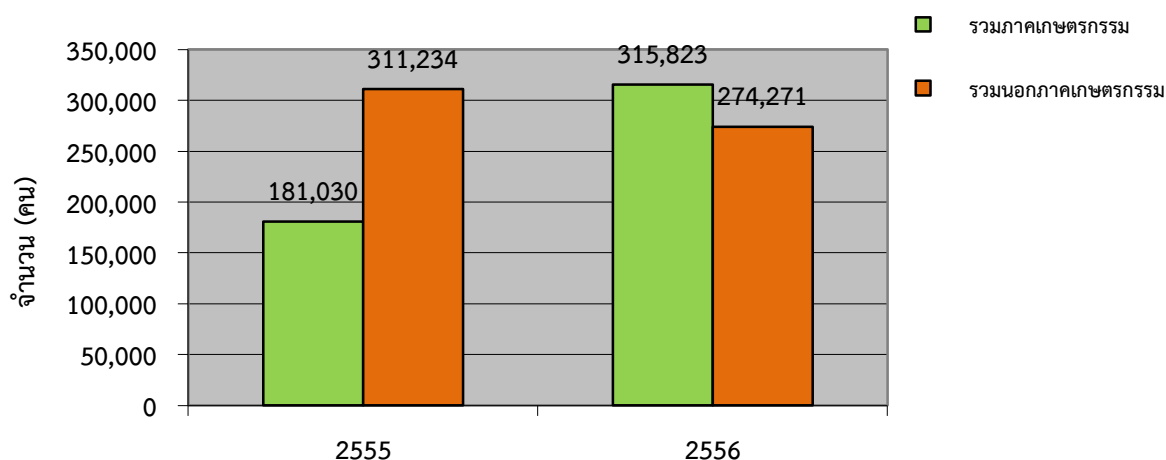
อุตสาหกรรม	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
รวมภาคเกษตรกรรม	148,764	132,265	281,029	169,666	146,157	315,823
1. เกษตรกรรมการล่าสัตว์และการป่าไม้	148,764	132,265	181,030	169,666	146,157	315,823
2. การประมง						
รวมนอกภาคเกษตรกรรม	177,045	134,189	311,234	142,834	131,437	274,271
3. การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน						
4. การผลิต	29,663	41,588	71,251	26,912	37,013	63,925
5. การไฟฟ้าก๊าซและการประปา	296	53	349	346	40	385
6. การจัดหาน้ำ บำบัดน้ำเสีย	347	23	369	0	0	0
7. การก่อสร้าง	45,537	9,829	55,366	39,535	8,114	47,649
8. การขายส่งการขายปลีกการซ่อมแซมยานยนต์รถจักรยานยนต์ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	42,492	35,302	77,794	34,867	35,505	70,372
9. การขนส่งสถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	5,616	411	6,027	7,395	481	7,877
10. โรงแรมและภัตตาคาร	7,517	9,860	17,377	5,382	11,134	16,516
11. ข้อมูลสื่อสารและการสื่อสาร	1,352	58	1,410	1,407	865	2,272
12. กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	10,417	12,115	22,532	347	883	1,230
13. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	1,453	4,666	6,119	94	87	181
14. กิจกรรมทางวิชาชีพและเทคนิค	764	591	1,355	1,050	533	1,583
15. การบริหารและการสนับสนุน	3,775	3,450	7,225	1,654	410	2,064
16. การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	1,384	2,674	4,058	21,841	5,168	27,009
17. การศึกษา				10,061	13,910	23,971
18. สุขภาพและสังคมสงเคราะห์				3,798	9,769	13,567
19. ศิลปะ บันเทิง นันทนาการ	764	591	1,355	0	0	0
20. กิจกรรมบริการด้านอื่นๆ	3,775	3,450	7,225	2,084	2,731	4,816
21. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	1,384	2,674	4,058	1,784	4,131	5,915
22. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่น ๆ และสมาชิก				0	0	0
23. ไม่ทราบ				3,408	1,449	4,856
รวม	325,809	266,455	592,264	312,500	277,594	590,094

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

รายงานสถานการณ์แรงงานจังหวัดมหาสารคาม ประจำปี 2556 (มกราคม – ธันวาคม 2556)

แผนภาพที่ 3 เปรียบเทียบจำนวนผู้ทำงานในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม ปี 2555 และ 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.3) ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ

ในปี 2556 พบว่า อาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด ได้แก่ ผู้ที่ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 299,320 คน (คิดเป็นร้อยละ 48.92) รองลงได้แก่ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ และธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จำนวน 82,848 คน (คิดเป็นร้อยละ 13.54) และ พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 68,794 คน (คิดเป็นร้อยละ 11.24)

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนผู้ทำงานในปี 2556 และปี 2555 แล้ว พบว่ามีผู้ทำงานลดลงทุกสาขาอาชีพ ส่วนอาชีพที่มีผู้ทำงานลดลงมากที่สุด ได้แก่ ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ และธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง มีการจ้างงานลดลงจำนวน 30,162 คน (ลดลงร้อยละ 26.69) รองลงมาคือ อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ ในด้านการขาย และการให้บริการ ลดลงจำนวน 24,681 คน (ลดลงร้อยละ 28.80) พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้า และตลาด ลดลงจำนวน 11,891 คน (ลดลงร้อยละ 14.74) ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโส และผู้จัดการ ลดลงจำนวน 9,395 คน (ลดลงร้อยละ 39.57) ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตร ลดลงจำนวน 4,138 คน (ลดลงร้อยละ 1.36)

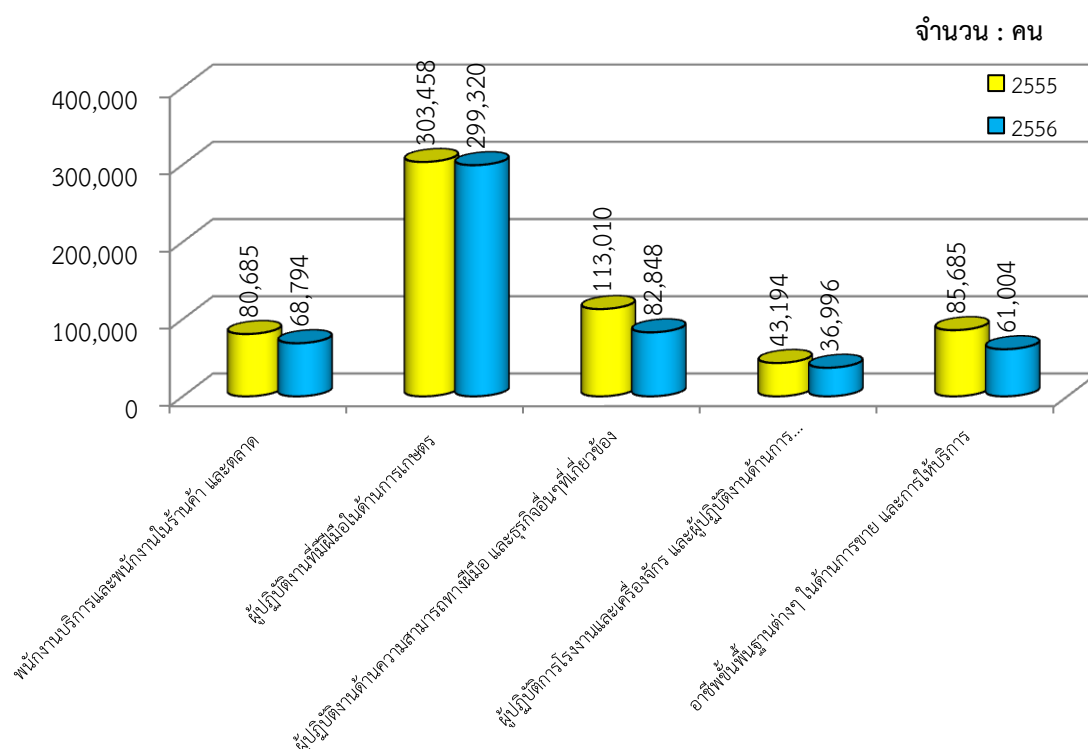

ตารางที่ 7 ผู้มีงานทำจำแนกตามอาชีพ ปี 2555 -2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

อาชีพ	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ผู้บัญญัติกฎหมาย ข้าราชการระดับอาวุโสและผู้จัดการ	16,611	7,129	23,740	11,880	2,466	14,345
2. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านต่างๆ	13,155	11,917	25,073	11,345	16,806	28,151
3. ผู้ประกอบวิชาชีพด้านเทคนิคสาขาต่างๆและอาชีพที่เกี่ยวข้อง	8,015	6,592	14,608	7,222	4,161	11,383
4. เสมียน	6,038	5,856	11,894	2,987	6,021	9,008
5. พนักงานบริการและพนักงานในร้านค้า และตลาด	43,406	37,280	80,686	26,136	42,659	68,794
6. ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือในด้านการเกษตร	177,535	125,924	303,458	156,813	142,507	299,320
7. ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	72,377	40,633	113,010	57,120	25,728	82,848
8. ผู้ปฏิบัติการโรงงานและเครื่องจักรและผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ	25,073	18,121	43,194	26,130	10,866	36,996
9. อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆ ในด้านการขายและการให้บริการ	53,005	32,680	85,685	33,313	27,691	61,004
10. คนงานซึ่งมิได้จำแนกไว้ในหมวดอื่น	0	0	0	0	0	0
ยอดรวม	415,215	286,133	701,347	332,946	278,903	611,849

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 4 อาชีพที่มีผู้ทำงานมากที่สุด 5 อันดับแรก ปี 2555 และปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.4) ผู้มีงานทำจำแนกตามระดับการศึกษา

เมื่อพิจารณากลุ่มผู้มีงานทำจำแนกออกตามระดับการศึกษาที่จับ พบว่าในปี 2556 แรงงานส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา โดยมีแรงงานที่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษาจำนวน 259,841 คน (ร้อยละ 40.87 ของจำนวนผู้มีงานทำทั้งหมด) และมีแรงงานที่จบการศึกษาระดับต่ำกว่าประถมศึกษาจำนวน 186,212 คน (ร้อยละ 29.29) ในขณะที่แรงงานซึ่งจบการศึกษาระดับสูง เช่นระดับการศึกษานั้นจำนวน 72,046 คน (ร้อยละ 11.33)

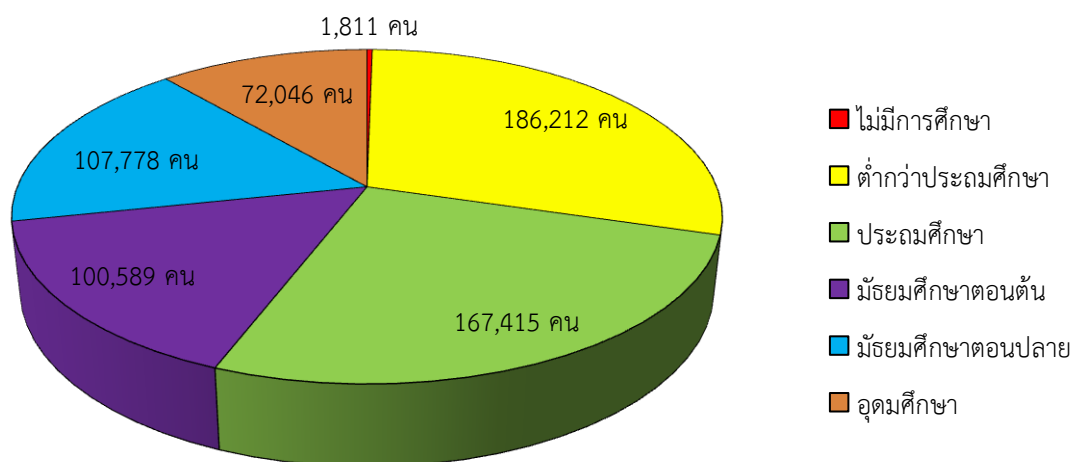
ตารางที่ 8 ผู้มีงานทำจังหวัดมหาสารคาม จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2555 -2556

ระดับการศึกษา	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
1. ไม่มีการศึกษา	3,265	2,522	5,787	582	1,229	1,811
2. ต่ำกว่าประถมศึกษา	100,371	114,729	215,100	90,449	95,763	186,212
3. ประถมศึกษา	93,557	84,945	178,502	183,742	76,099	259,841
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	70,771	40,493	111,264	65,972	34,617	100,589
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	57,067	37,746	94,814	74,206	33,572	107,778
- สายสามัญ	46,775	33,300	80,076	43,093	29,505	72,597
- สายอาชีวศึกษา	10,241	4,446	14,687	31,086	4,068	35,153
- สายวิชาการศึกษา	51	0	51	28	0	28
6. อุดมศึกษา	27,209	37,856	65,065	34,173	37,873	72,046
- สายวิชาการ	12,463	19,105	31,569	11,939	15,186	27,126
- สายวิชาชีพ	11,266	11,304	22,570	14,910	10,376	25,286
- สายวิชาการศึกษา	3,480	7,446	10,926	7,324	12,312	19,635
7. การศึกษาอื่น ๆ	0	0	0	0	0	0
8. ไม่ทราบ	0	0	0	0	0	0
รวม	352,240	318,292	670,532	356,697	279,153	635,850

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 5 สัดส่วนของผู้ทำงานจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.5) การว่างงาน

ในปี 2556 จังหวัดมหาสารคามมีผู้ว่างงานจำนวนทั้งสิ้น 4,989 ราย คิดเป็นอัตราการว่างงานเท่ากับ ร้อยละ 0.81 ซึ่งลดลงจากปี 2555 ซึ่งเคยมีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.88 ทั้งนี้เมื่อพิจารณากลุ่มผู้ว่างงาน จำแนกตามเพศแล้ว พบว่าเพศหญิงจะมีอัตราการว่างงานสูงกว่าเพศชาย โดยเพศหญิงมีอัตราการว่างงาน ร้อยละ 0.95 ในขณะที่เพศชายมีอัตราการว่างงานเพียงร้อยละ 0.69 เท่านั้น

ตารางที่ 9 จำนวนผู้ว่างงาน และอัตราการว่างงาน ปี 2555 -2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

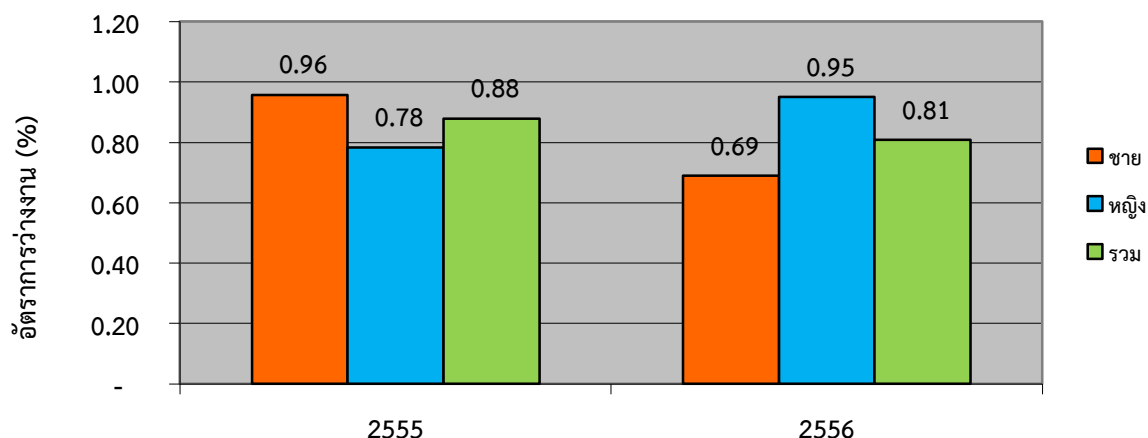
ระดับการศึกษา	2555			2556		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
กำลังแรงงาน	334,820	276,155	610,975	281,720	281,720	616,976
จำนวนผู้ว่างงาน	3,207	2,164	5,371	2,311	2,679	4,989
อัตราการว่างงาน	0.96	0.78	0.88	0.69	0.95	0.81

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

หมายเหตุ : อัตราการว่างงาน = (ผู้ไม่มีงานทำ / กำลังแรงงาน) X 100

แผนภาพที่ 6 เปรียบเทียบอัตราการว่างงาน ปี 2555 และ 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.6) แรงงานนอกระบบ

สำหรับกลุ่มแรงงานนอกระบบนั้น จากข้อมูลของสำนักงานสถิติจังหวัดในปี 2556 พบว่าผู้มีงานอยู่ในแรงงานนอกระบบจำนวน 465,427 คน คิดเป็นร้อยละ 76.11 ของผู้มีงานทำทั้งหมด ที่มีจำนวน 611,484 คน ทั้งนี้แรงงานนอกระบบเหล่านี้จะทำงานในภาคเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือมีจำนวน 325,737 คน คิดเป็นร้อยละ 69.99 ขณะที่นอกภาคเกษตรกรรม จำนวน 139,690 คน (ร้อยละ 30.01) ซึ่งกลุ่มนอกภาคเกษตรกรรมนี้ เมื่อพิจารณาจำแนกตามประเภทอุตสาหกรรม พบว่าอุตสาหกรรมที่มีจำนวนแรงงานนอกระบบสูงสุด 5 อันดับแรก คือ 1) การขายส่ง การขายปลีก ฯ จำนวน 41,033 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82 ของแรงงานนอกระบบนอกภาคเกษตรกรรมทั้งหมด 2) การก่อสร้าง จำนวน 39,412 คน คิดเป็นร้อยละ 8.47 3) การผลิต จำนวน 27,087 คน คิดเป็นร้อยละ 5.82 4) โรงแรมและภัตตาคาร จำนวน 11,774 คน คิดเป็นร้อยละ 2.53 5) อื่นๆ จำนวน 5,832 คน คิดเป็นร้อยละ 1.25 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแรงงานนอกระบบจำแนกตามอาชีพ พบว่ามีงานทำในอาชีพต่างๆ สูงสุด 5 อันดับแรก 1) ผู้ปฏิบัติงานที่มีฝีมือด้านการเกษตร จำนวน 314,672 คน (ร้อยละ 73.41) 2) ผู้ปฏิบัติงานด้านความสามารถทางฝีมือ และธุรกิจอื่นๆที่เกี่ยวข้อง จำนวน 50,534 คน (ร้อยละ 10.86) 3) พนักงานบริการ และพนักงานในร้านค้าและตลาด จำนวน 37,995 คน (ร้อยละ 8.16) 4) อาชีพขั้นพื้นฐานต่างๆในด้านการขาย และการให้บริการ จำนวน 32,681 คน (ร้อยละ 7.02) 5) ผู้ปฏิบัติงานโรงงานและเครื่องจักร และผู้ปฏิบัติงานด้านการประกอบ จำนวน 19,165 คน (ร้อยละ 4.12)

หมายเหตุ : ร้อยละของแรงงานนอกระบบ = (จำนวนผู้ทำงานนอกระบบ/จำนวนผู้ทำงานทั้งหมด) X 100

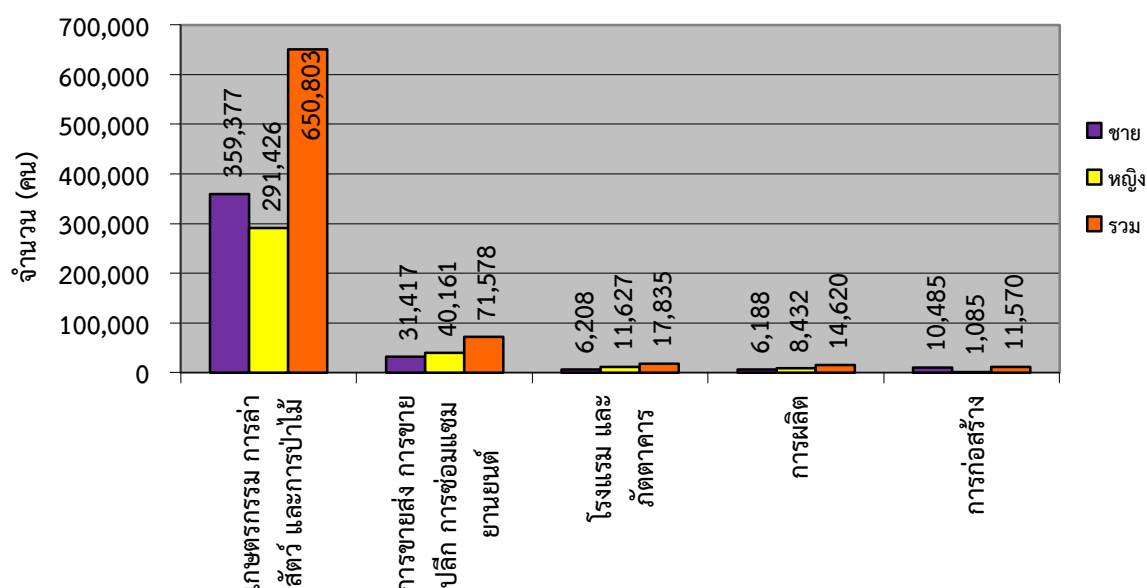

ตารางที่ 10 จำนวนแรงงานนอกระบบจำแนกรายอุตสาหกรรม ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนแรงงานนอกระบบ		
	ชาย	หญิง	รวม
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	251,731	213,697	325,737
2. การประมง	-	-	-
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	10,315	16,772	27,087
4. การผลิต	-	-	-
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	-	-	-
6. การก่อสร้าง	29,420	9,992	39,412
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	21,043	19,990	41,033
8. โรงแรม และภัตตาคาร	5,567	73	5,640
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	3,587	8,187	11,774
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	0	54	54
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ			
12. กิจกรรมทางวิชาชีพ	295	138	433
13. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	1,056	680	1,735
14. การศึกษา	620	2,372	2,992
15. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	0	613	613
16. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	749	2,279	3,028
17. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0	57	57
18. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก			
19. ไม่ทราบ	3,962	1,873	5,832
รวม	328,345	276,777	465,427

ที่มา : สำนักงานสถิติจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 7 อันดับสาขาอุตสาหกรรมที่มีแรงงานนอกระบบทำงานอยู่มากที่สุดในปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

2. การจัดหาและส่งเสริมการมีงานทำ

1) การจัดหางานในจังหวัด

1.1) ตำแหน่งงานว่างผู้สมัครงาน และการบรรจุ จำแนกตามเพศ

จากข้อมูลสถิติของสำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ตลอดทั้งปี 2556 มีตำแหน่งงานว่างที่แจ้งผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคามทั้งสิ้นจำนวน 3,232 อัตรา ในส่วนของผู้ลงทะเบียนสมัครงานในปี 2556 พบว่ามีทั้งสิ้น 5,837 คน ขณะที่ผู้ที่ได้รับการบรรจุงานตลอดทั้งปี 2556 นั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 3,781 คน

เมื่อเปรียบเทียบภาพรวมของการจัดหางานระหว่างเพศชายและเพศหญิงในปี 2556 แล้ว พบว่า ตำแหน่งงานว่างส่วนใหญ่จะเน้นรับเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยส่วนมากตำแหน่งงานว่างสูงถึง 2,350 อัตรา ไม่ได้ระบุเพศ คิดเป็นร้อยละ 72.71 ของตำแหน่งงานว่างทั้งหมด และมีตำแหน่งงานว่างเพศชายจำนวน 521 อัตรา (ร้อยละ 16.12) ในขณะที่ตำแหน่งงานว่างสำหรับเพศหญิงมีจำนวน 361 อัตรา (ร้อยละ 11.17) ขณะที่จำนวนผู้ลงทะเบียนสมัครงานเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย โดยมีเพศชายลงทะเบียนสมัครงานจำนวน 2,645 คน (ร้อยละ 45.31) และเพศหญิงจำนวน 3,192 คน (ร้อยละ 54.69) ส่วนการบรรจุงานนั้นเพศหญิงสูงกว่าเพศชาย เช่นกัน โดยมีเพศชายได้รับการบรรจุงานจำนวน 1,639 คน (ร้อยละ 43.35) และเพศหญิงจำนวน 2,142 คน (ร้อยละ 56.65)

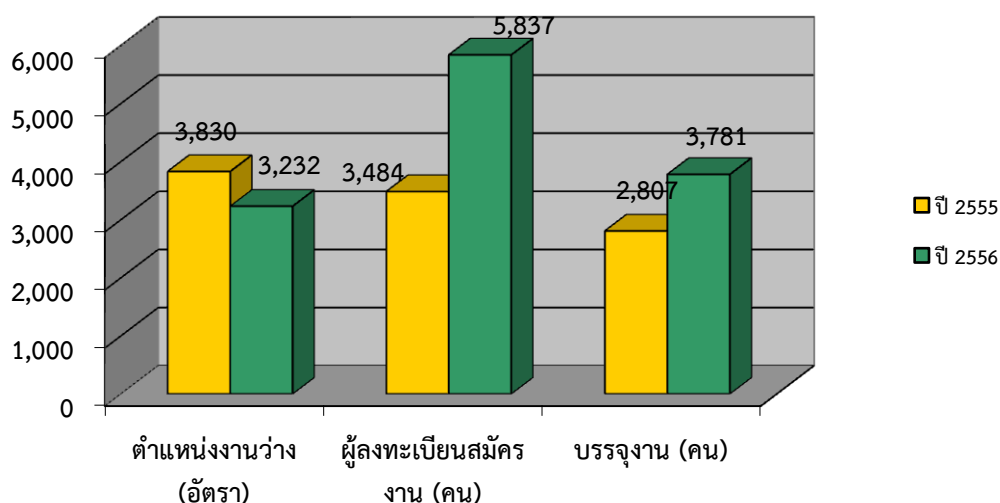
ตารางที่ 11 ตำแหน่งงานว่าง ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน และการบรรจุงาน ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

ปี	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)			บรรจุงาน (คน)		
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ปี 2556	521	361	2,350	3,232	2,645	3,192	5,837	1,639	2,142	3,781

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 8 ตำแหน่งงานว่าง ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน และการบรรจุงาน ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.2) ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายอุตสาหกรรมแล้ว พบว่า ในปี 2556 ตำแหน่งงานว่างในจังหวัดมหาสารคาม ส่วนใหญ่ร้อยละ 96.12 เป็นงานนอกภาคเกษตรกรรม โดยสาขาการผลิต เป็นสาขาที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดจำนวน 1,000 อัตรา (ร้อยละ 30.10) รองลงมาได้แก่สาขาการก่อสร้างมีตำแหน่งงานว่างจำนวน 420 อัตรา (ร้อยละ 12.64) และ สาขาการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯ มีตำแหน่งงานว่างจำนวน 247 อัตรา (ร้อยละ 7.44) ตามลำดับ

การบรรจุงาน พบว่าสาขาที่มีการบรรจุงานมากที่สุดได้แก่สาขาการผลิต มีการบรรจุงานทั้งสิ้น 935 คน (ร้อยละ 24.73) รองลงมาคือการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน มีการบรรจุงานจำนวน 459 คน (ร้อยละ 12.41) และสาขาโรงแรมและภัตตาคารมีการบรรจุงานจำนวน 314 คน (ร้อยละ 8.30)

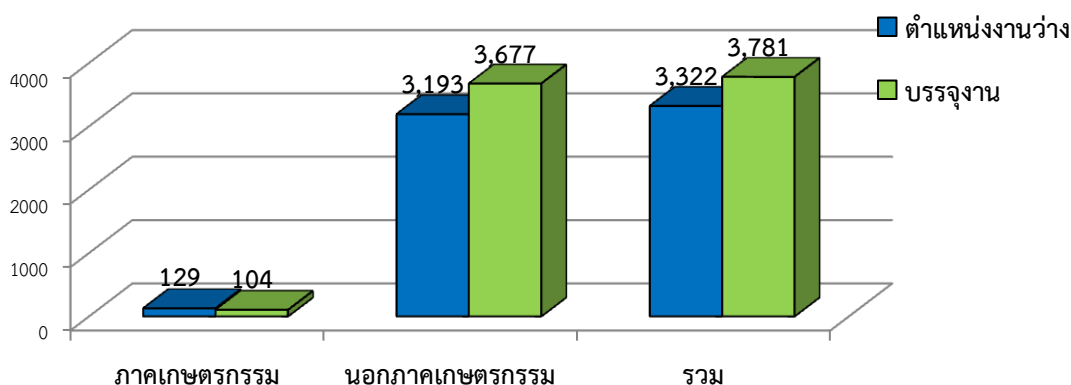
ตารางที่ 12 ตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงาน จำแนกตามอุตสาหกรรม ปี 2556 ของจังหวัด
มหาสารคาม

สาขาอุตสาหกรรม	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	บรรจุงาน (คน)
ภาคเกษตรกรรม	129	104
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	129	104
2. การประมง	-	-
นอกภาคเกษตรกรรม	3,193	3,677
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	178	178
4. การผลิต	1,000	935
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	176	102
6. การก่อสร้าง	420	194
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์รถจักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน	247	459
8. โรงแรม และภัตตาคาร	129	314
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	160	335
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	178	114
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	123	305
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ	90	72
13. การศึกษา	125	63
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	17	148
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	56	121
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	70	167
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	71	68
18. ไม่ทราบ	153	102
รวม	3,322	3,781

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 9 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง และการบรรจุงานในภาคเกษตรกรรมและนอกภาคเกษตรกรรม ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.3) ตำแหน่งงานว่างผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามอาชีพ

ในปี 2556 สาขาอาชีพที่มีตำแหน่งงานว่างมากที่สุดในจังหวัดมหาสารคามได้แก่อาชีพงานพื้นฐานมีตำแหน่งงานว่างจำนวน 947 อัตรา (ร้อยละ 28.51) รองลงมาคือ พนักงานบริการ และพนักงานขายในร้านค้าและตลาด จำนวน 487 อัตรา (ร้อยละ 14.66) และผู้ปฏิบัติงานในโรงงาน ผู้ควบคุมเครื่องจักรและปฏิบัติงานด้านประกอบการ จำนวน 363 อัตรา

ในด้านผู้หางานนั้น พบว่า มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานในสาขาอาชีพช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 1,275 คน (ร้อยละ 21.87) รองลงมาคือพนักงานบริการและพนักงานขายในร้านค้าและตลาดจำนวน 1,017 คน (ร้อยละ 14.42) และอาชีพเสมียน และเจ้าหน้าที่ จำนวน 866 คน (ร้อยละ 14.48)

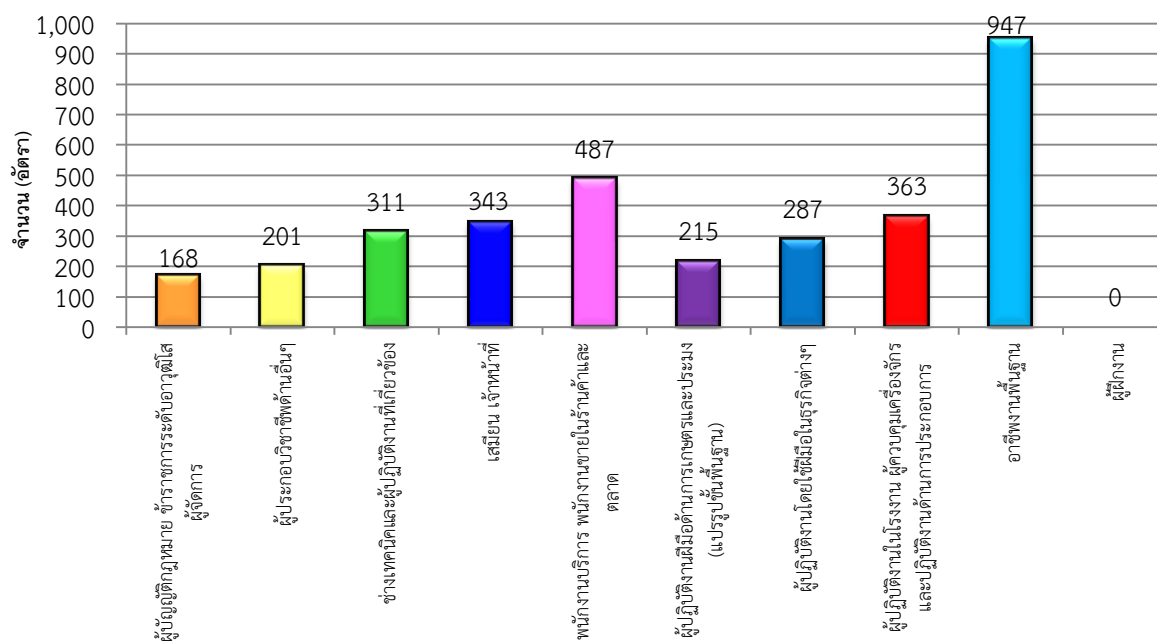
ส่วนการบรรจุงานนั้น พบว่าอาชีพงานพื้นฐานมีผู้ได้รับการบรรจุงานมากที่สุดจำนวน 1,026 คน (ร้อยละ 27.14) รองลงมาคืออาชีพเสมียน เจ้าหน้าที่ จำนวน 510 คน (ร้อยละ 13.49) และ พนักงานบริการและพนักงานขายในร้านค้าและตลาดจำนวน 460 คน (ร้อยละ 12.17)

ตารางที่ 13 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามอาชีพ ปี 2556

ประเภทอาชีพ	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียน สมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ผู้บัญชาตติภพหมายข้าราชการระดับอาวุโส ผู้จัดการ	168	425	211
ผู้ประกอบการวิชาชีพด้านอื่นๆ	201	604	282
ช่างเทคนิคและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง	311	1,275	296
เสมียนเจ้าหน้าที่	343	866	510
พนักงานบริการพนักงานขายในร้านค้าและตลาด	487	1,017	460
ผู้ปฏิบัติงานฝีมือด้านการเกษตรและประมง (แปรรูปขั้นพื้นฐาน)	215	365	293
ผู้ปฏิบัติงานโดยใช้ฝีมือในธุรกิจต่างๆ	287	338	355
ผู้ปฏิบัติงานในโรงงานผู้ควบคุมเครื่องจักรและปฏิบัติงานด้านการประกอบ	363	436	348
อาชีพงานพื้นฐาน	947	511	1,026
ผู้ฝึกงาน	0	0	0
รวม	3,322	5,837	3,781

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 10 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามสาขาอาชีพ ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

1.4) ตำแหน่งงานว่างผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา

สำหรับตำแหน่งงานว่างงานตามระดับการศึกษาในปี 2556 พบว่า มีตำแหน่งงานว่างสำหรับแรงงานที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษาและต่ำกว่ามากที่สุดจำนวน 1,174 อัตรา (ร้อยละ 35.34) รองลงมาได้แก่ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 771 อัตรา (ร้อยละ 23.21) และระดับ ปวช. จำนวน 396 อัตรา (ร้อยละ 11.92) ตามลำดับ

ขณะที่ผู้มาลงทะเบียนสมัครงานนั้น ส่วนใหญ่เป็นแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุดจำนวน 1,783 คน (ร้อยละ 30.55) รองลงมาคือระดับประถมศึกษาและต่ำกว่าจำนวน 1,244 คน (ร้อยละ 21.31) และระดับ ปวส. จำนวน 832 คน (ร้อยละ 14.25)

ส่วนการบรรจุงานนั้น มีการบรรจุแรงงานที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษามากที่สุดจำนวน 1,212 คน (ร้อยละ 32.06) รองลงมาคือระดับปริญญาตรีจำนวน 841 คน (ร้อยละ 22.24) และระดับ ปวส. จำนวน 563 คน (ร้อยละ 14.89)

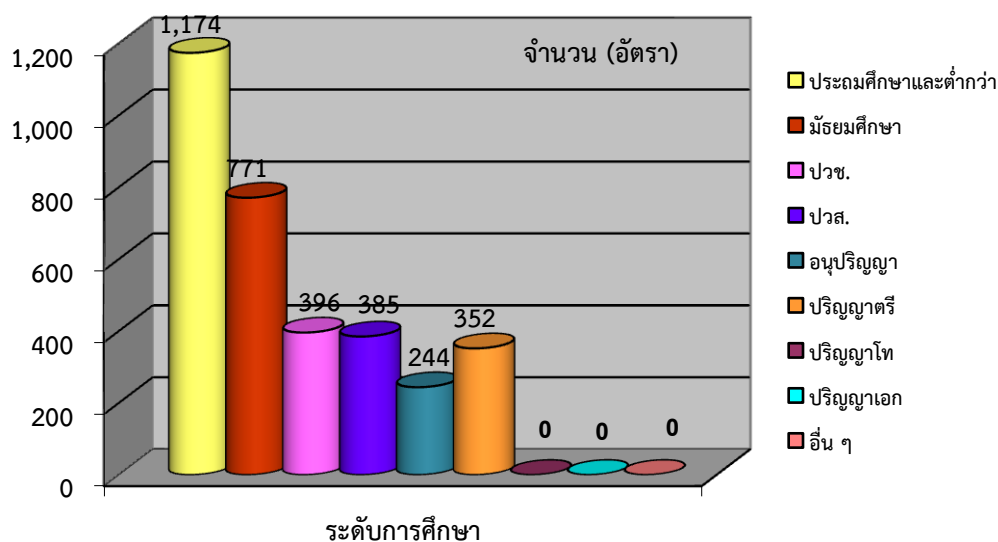
ตารางที่ 14 จำนวนตำแหน่งงานว่าง ผู้สมัครงาน และการบรรจุงาน จำแนกตามวุฒิการศึกษา ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

วุฒิการศึกษา	ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)	ผู้ลงทะเบียน สมัครงาน (คน)	บรรจุงาน (คน)
ประถมศึกษาและต่ำกว่า	1,174	1,244	544
มัธยมศึกษา	771	1,783	1,212
ปวช.	396	769	466
- พาณิชย	60	155	71
- ช่าง	72	128	86
- อื่นๆ	264	486	309
ปวส.	385	832	563
- พาณิชย	79	167	92
- ช่าง	32	131	63
- อื่นๆ	274	534	408
อนุปริญญา	244	377	154
ปริญญาตรี	352	831	841
ปริญญาโท	0	1	1
ปริญญาเอก	0	0	0
อื่นๆ	0	0	0
รวม	3,322	5,837	3,781

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 11 เปรียบเทียบตำแหน่งงานว่าง จำแนกตามวุฒิการศึกษา ปี 2556 ของจังหวัด
มหาสารคาม

2.การจัดหางานต่างประเทศ

2.1)จำนวนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานในต่างประเทศ

ในปี 2556 มีแรงงานในจังหวัดมหาสารคามที่แจ้งความประสงค์ไปทำงานต่างประเทศจำนวน 196 คน เป็นชาย 108 คน (ร้อยละ 55.10) และหญิง 88 คน (ร้อยละ 44.90) แรงงานที่ไปลงทะเบียนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจำนวน 137 คน (ร้อยละ 69.90) รองลงมาคือระดับประถมศึกษาจำนวน 40 คน (ร้อยละ 20.41) ระดับ ปวช. ปวส. ปวท. อนุปริญญา จำนวน 15 คน (ร้อยละ 7.65) และระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน (ร้อยละ 2.04)

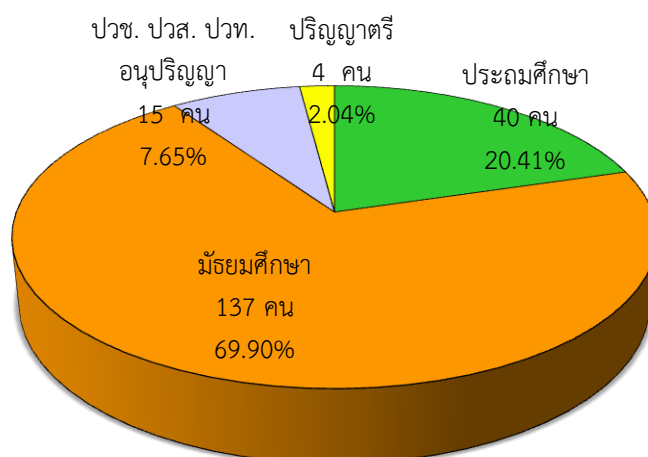
ตารางที่ 15 จำนวนแรงงานไทยที่ลงทะเบียนแจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)			ร้อยละ (%)		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ประถมศึกษา	36	4	40	90.00	10.00	100.0
มัธยมศึกษา	61	76	137	44.53	55.47	100.0
ปวช.ปวส. ปวท. อนุปริญญา	9	7	15	53.33	46.67	100.0
ปริญญาตรี	3	1	4	75.00	25.00	100.0
ปริญญาโท	0	0	0	0	0	0.00
ปริญญาเอก	0	0	0	0	0	0.00
รวม	108	88	196	55.10	44.90	100.0

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 12 สัดส่วนแรงงานไทยที่แจ้งความประสงค์เดินทางไปทำงานต่างประเทศจำแนกตามระดับการศึกษา ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

2.2) จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับใบอนุญาตให้ไปทำงานต่างประเทศ

การอนุญาตให้แรงงานไปทำงานต่างประเทศได้ของจังหวัดมหาสารคามในปี 2556 พบว่ามีจำนวนทั้งสิ้น 2,750 คน โดยพิจารณาตามวิธีการเดินทางพบว่า ส่วนใหญ่เป็นประเภท Re-Entry คือกลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญาจำนวน 869 คน (ร้อยละ 31.60) รองลงมาคือบริษัทจัดหางานจัดส่งจำนวน 806 คน (ร้อยละ 29.31) เดินทางด้วยตนเองจำนวน 471 คน (ร้อยละ 17.13) กรมการจัดหางานจัดส่งจำนวน 289 คน (ร้อยละ 10.51) นายจ้างพาไปทำงาน จำนวน 199 คน (ร้อยละ 7.24) และนายจ้างพาไปฝึกงาน จำนวน 116 คน (ร้อยละ 4.22)

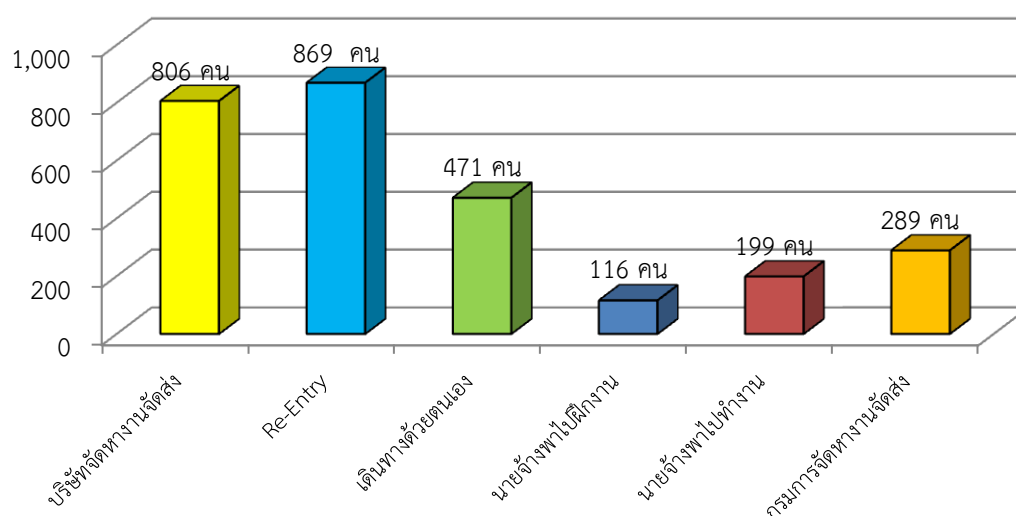
ตารางที่ 16 จำนวนแรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

วิธีการเดินทาง	จำนวน (คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
บริษัทจัดหางานจัดส่ง	806	29.31
Re-Entry	869	31.60
เดินทางด้วยตนเอง	471	17.13
นายจ้างพาไปฝึกงาน	116	4.22
นายจ้างพาไปทำงาน	199	7.24
กรมการจัดหางานจัดส่ง	289	10.51
รวม	2,750	100.00

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 13 สัดส่วนของแรงงานไทยที่ได้รับอนุมัติให้เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามวิธีการเดินทาง ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

2.3) ภูมิภาคที่แรงงานไทยเดินทางไปทำงาน

แรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศตามที่ได้รับอนุญาตในปี 2556 ส่วนใหญ่จะไปทำงานที่ภูมิภาคเอเชียมากที่สุดจำนวน 1,768 คน (ร้อยละ 64.29) ของแรงงานไทยที่ทำงานในต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาคือภูมิภาคอื่นๆ จำนวน 519 คน (ร้อยละ 18.87) ภูมิภาคตะวันออกกลางจำนวน 410 คน (ร้อยละ 14.91) และภูมิภาคแอฟริกาจำนวน 53 คน (ร้อยละ 1.93) ตามลำดับ

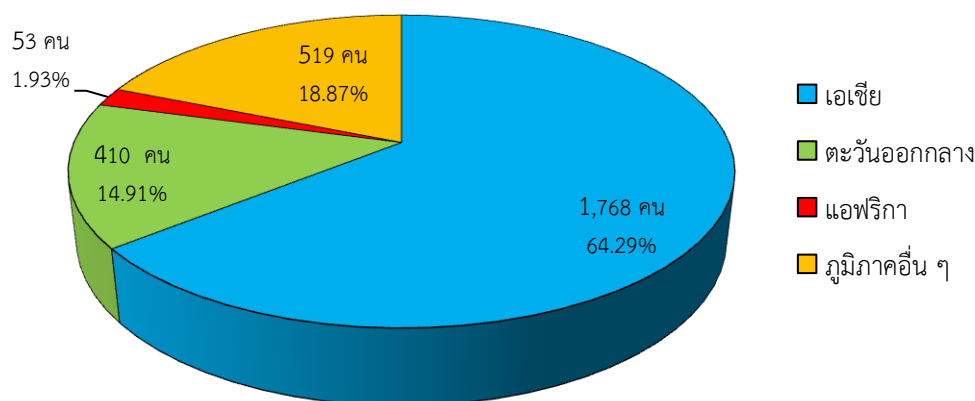
ตารางที่ 17 จำนวนแรงงานไทยที่อนุมัติเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาคที่เดินทางไปทำงาน ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

ภูมิภาค	จำนวน (คน)	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เอเชีย	1,768	64.29
ตะวันออกกลาง	410	14.91
แอฟริกา	53	1.93
ภูมิภาคอื่นๆ	519	18.87
รวม	2,750	100.00

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 14 สัดส่วนของแรงงานไทยที่อนุมัติเดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำแนกตามภูมิภาคที่เดินทางไปทำงาน ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

3. แรงงานต่างด้าว

3.1) จำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง

กลุ่มแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานได้ตามมติคณะรัฐมนตรีนั้น เป็นแรงงานที่ประเทศไทยให้มาทำงานเป็นการชั่วคราว เพื่อทดแทนการขาดแคลนแรงงานระดับล่างในประเทศไทย แรงงานในกลุ่มนี้มี 3 สัญชาติ คือ พม่า ลาว และกัมพูชา ในปี 2556 จังหวัดมหาสารคามมีจำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับใบอนุญาตทำงาน จำนวน 120 คน ลดลงจากปี 2555 ที่มีแรงงานที่ได้รับใบอนุญาตทำงานจำนวน 157 คน โดยลดลง 37 คน หรือคิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 23.57

เมื่อพิจารณารายสัญชาติ พบว่า แรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองส่วนใหญ่มีสัญชาติลาวจำนวน 59 คน (ร้อยละ 49.17) รองลงมาคือ สัญชาติพม่าจำนวน 58 คน (ร้อยละ 48.33) และสัญชาติกัมพูชาจำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.5) ตามลำดับ

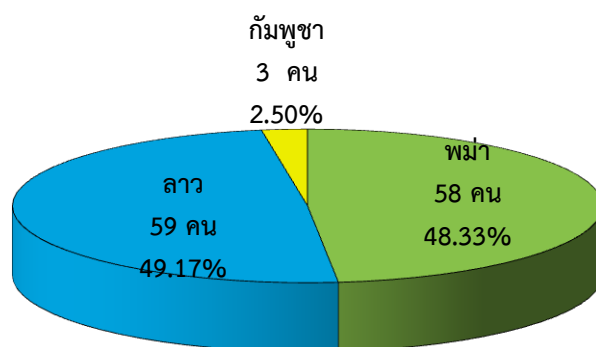
ตารางที่ 18 จำนวนแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองที่ได้รับอนุญาตทำงาน ปี 2555-2556 จำแนกตามสัญชาติ จังหวัดมหาสารคาม

ปี	สัญชาติ (คน)			รวมทั้งสิ้น
	พม่า	ลาว	กัมพูชา	
2555	125	27	5	157
2556	58	59	3	120

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 15 สัดส่วนของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง จำแนกตามสัญชาติ ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

3.การพัฒนาศักยภาพแรงงาน

1)การเตรียมเข้าทำงาน

ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคามได้ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาผู้ใช้แรงงานในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ การเตรียมเข้าทำงาน การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน และการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือแรงงานไทยให้มีมาตรฐานฝีมือทัดเทียมประเทศต่างๆ ขณะเดียวกันการพัฒนาทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

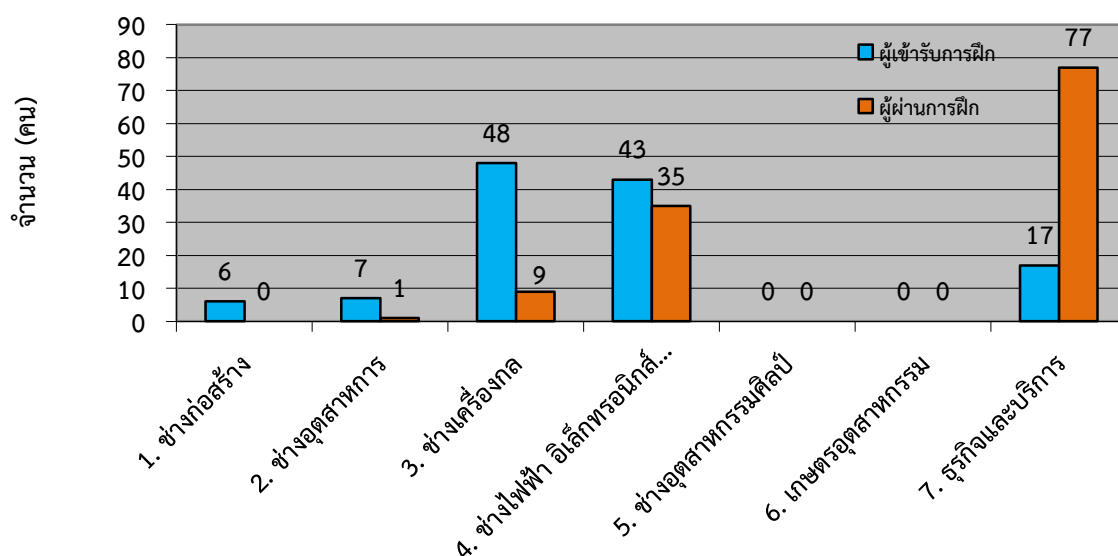
ในปี 2556 มีผู้เข้ารับการเตรียมเข้าทำงานจำนวน 198 คน ซึ่งมีผ่านการฝึกดังกล่าวจำนวน 122 คน ซึ่งในจำนวนผู้ที่ผ่านการฝึกเป็นผู้ที่เข้ารับการฝึกในไตรมาส 4 ปี 2555 และจบการฝึกในปี 2556 โดยมีผู้เข้ารับการเตรียมฝึกเข้าทำงานใน 5 กลุ่มอาชีพจากทั้งหมด 7 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มธุรกิจและบริการมีผู้เข้ารับการฝึกมากที่สุดจำนวน 94 คน (คิดเป็นร้อยละ 47.47 ของผู้ที่เข้ารับการฝึกทั้งหมด) และกลุ่มช่างเครื่องกลมีผู้เข้ารับการฝึกจำนวน 48 คน (ร้อยละ 24.24)

ตารางที่ 19 การฝึกเตรียมเข้าทำงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มอาชีพ	จำนวน (คน)	
	ผู้เข้ารับการฝึก	ผู้ผ่านการฝึก
1. ช่างก่อสร้าง	6	0
32. ช่างอุตสาหกรรม	7	1
3. ช่างเครื่องกล	48	9
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	43	35
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	0
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	94	77
รวม	198	122

ที่มา : ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 16 เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้ารับการฝึกและผู้ผ่านการเตรียมเข้าทำงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

2) การฝึกยกระดับฝีมือแรงงาน

สำหรับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานใน ปี 2556 พบว่ามีผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานทั้งสิ้น 198 คน โดยเมื่อพิจารณาตามกลุ่มอาชีพพบว่ากลุ่มธุรกิจและบริการ มีการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานสูงสุดร้อยละ 47.47 (94 คน) รองลงมาคือ ช่างเครื่องกล ร้อยละ 24.24 (48 คน) และช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ ร้อยละ 21.72 (43 คน) ตามลำดับ

ทั้งนี้ ผู้ผ่านการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานมีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 ของผู้เข้ารับการฝึกยกระดับทั้งหมด โดยกลุ่มอาชีพช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ มีผู้ผ่านการฝึกสูงสุดจำนวน 35 คน (ร้อยละ 81.40) ของผู้เข้ารับการฝึกอาชีพดังกล่าว รองลงมาได้แก่ ช่างเครื่องกล จำนวน 9 คน (ร้อยละ 18.75) ตามลำดับ

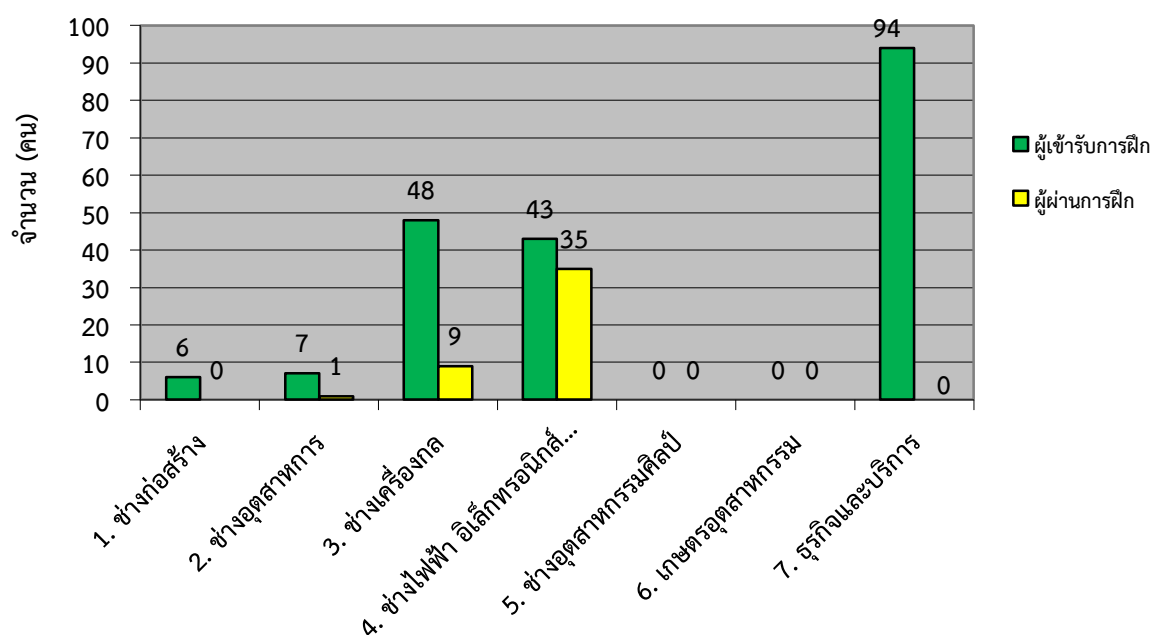

ตารางที่ 20 การฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มอาชีพ	จำนวน (คน)	
	ผู้เข้ารับการฝึก	ผู้ผ่านการฝึก
1. ช่างก่อสร้าง	6	0
2. ช่างอุตสาหกรรม	7	1
3. ช่างเครื่องกล	48	9
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	43	35
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	0
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	94	0
รวม	198	45

ที่มา : ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 17 เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้ารับการฝึกยกระดับฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

3) การทดสอบฝีมือแรงงาน

ในปี 2556 มีผู้เข้ารับการทดสอบฝีมือแรงงานกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคามทั้งหมด 534 คน โดยกลุ่มธุรกิจและบริการ มีผู้เข้ารับการทดสอบมากที่สุด จำนวน 158 คน (ร้อยละ 29.59) ของผู้เข้ารับการฝึกทั้งหมด รองลงมาคือ ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 150 คน (ร้อยละ 28.09) และช่างก่อสร้าง จำนวน 110 คน (ร้อยละ 20.60) ตามลำดับ

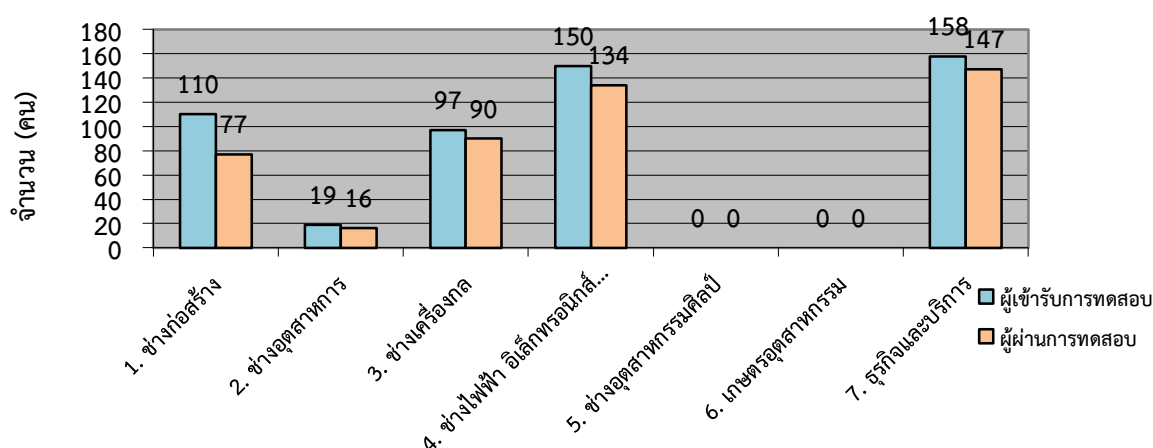
ทั้งนี้จากจำนวนผู้เข้ารับการทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานข้างต้น มีผู้ผ่านเข้ารับการทดสอบจำนวน 464 คน คิดเป็นร้อยละ 86.89 ของผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด โดยกลุ่มอาชีพที่มีร้อยละการผ่านการทดสอบมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มธุรกิจและบริการ จำนวน 147 คน (ร้อยละ 93.04) ของผู้เข้ารับการทดสอบในกลุ่มอาชีพดังกล่าว รองลงมาคือกลุ่ม ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ จำนวน 134 คน (ร้อยละ 89.33) และกลุ่มช่างเครื่องกล จำนวน 90 คน (ร้อยละ 92.78) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 การทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

กลุ่มอาชีพ	จำนวน (คน)	
	ผู้เข้ารับการทดสอบ	ผู้ผ่านการทดสอบ
1. ช่างก่อสร้าง	110	77
2. ช่างอุตสาหกรรม	19	16
3. ช่างเครื่องกล	97	90
4. ช่างไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์	150	134
5. ช่างอุตสาหกรรมศิลป์	0	0
6. เกษตรอุตสาหกรรม	0	0
7. ธุรกิจและบริการ	158	147
รวม	534	464

ที่มา : ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 18 เปรียบเทียบจำนวนผู้เข้ารับการทดสอบและผู้ผ่านการทดสอบฝีมือแรงงานจำแนกตามกลุ่มอาชีพ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

4. การคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการ

1) การตรวจแรงงาน

1.1) การคุ้มครองแรงงาน

ในปี 2556 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการตรวจสถานประกอบการทั้งสิ้น 274 แห่ง มีลูกจ้างที่ผ่านการตรวจหรือได้รับการคุ้มครองรวม 6,245 คน จำแนกเป็น หญิง 2,970 คน (ร้อยละ 47.56 ของลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) ชาย 3,275 คน (ร้อยละ 52.44) ซึ่งสถานประกอบการที่ตรวจส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีการจ้างงาน 1-4 คน จำนวน 96 แห่ง (คิดเป็นร้อยละ 35.04) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 5-9 คน จำนวน 83 แห่ง (ร้อยละ 30.29) ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 คนขึ้นไป มีการตรวจเพียง 4 แห่งเท่านั้น (ร้อยละ 1.46)

จากผลการตรวจพบว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 96.35 (จำนวน 264 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้องตามกฎหมาย ขณะที่สถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายมีร้อยละ 3.65 (จำนวน 10 แห่ง) เมื่อพิจารณาผลการตรวจจำแนกตามขนาดของสถานประกอบการ พบว่า สถานประกอบการขนาด 100-299 คน ขนาด 300-499 คน ขนาด 500-999 คน มีอัตราการปฏิบัติถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 100 รองลงมา ได้แก่ สถานประกอบการขนาด 5-9 คน มีอัตราการปฏิบัติถูกต้องร้อยละ 98.80 ขนาด 1-4 คน ร้อยละ 96.88 ขนาด 20-49 คน ร้อยละ 95.12 ขนาด 50-99 คน ร้อยละ 90.91 ขนาด 10-19 คน ร้อยละ 90.32 ตามลำดับ

สำหรับสถานประกอบการที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานจำนวน 10 แห่ง พบว่าทั้งหมดเป็นเรื่องข้อบังคับในการทำงาน (ทั้งนี้ ความผิดเรื่องการไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับในการทำงานมักพบว่าเป็นเพราะสถานประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้ติดประกาศข้อบังคับการทำงาน ซึ่งได้แก่ การกำหนดวันหยุด เวลาทำงาน เวลาพัก ฯลฯ ให้ลูกจ้างทราบทั่วกัน ซึ่งตามระเบียบปฏิบัติของพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 กำหนดให้นายจ้างต้องติดประกาศข้อบังคับการทำงานให้ลูกจ้างทราบ พร้อมส่งสำเนาประกาศให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานทราบด้วย แต่ในทางปฏิบัตินายจ้างบางรายมิได้ติดประกาศหรือติดประกาศแต่ไม่ได้ทำสำเนาแจ้งสำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคามทราบ จึงถือว่าปฏิบัติไม่ถูกต้อง)

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามประเภทอุตสาหกรรมพบว่าอุตสาหกรรมที่ปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายสูงสุด ได้แก่ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ฯลฯ จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.45 การผลิต จำนวน 5 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 45.45 และ เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ จำนวน 1 เรื่อง ร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

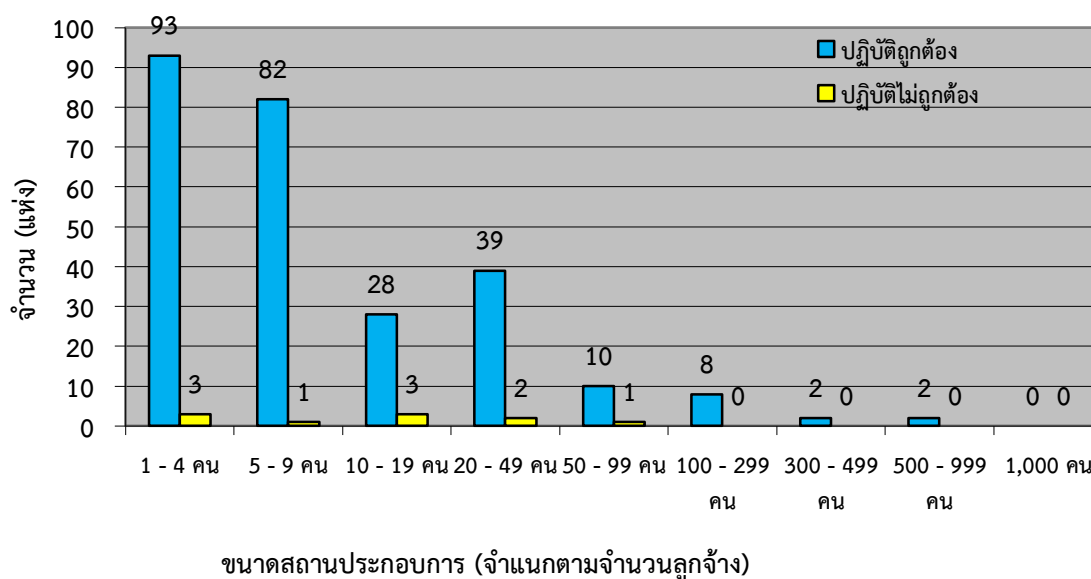

ตารางที่ 22 การตรวจแรงงาน จำแนกตามสถานประกอบการปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

ขนาดสถาน ประกอบการ	สถานประกอบการ ที่ผ่านการตรวจ(แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ(คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)	
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติถูกต้อง	ปฏิบัติไม่ถูกต้อง
1 - 4 คน	96	130	116	0	246	93	3
5 - 9 คน	83	317	169	0	486	82	1
10 - 19 คน	31	226	156	0	382	28	3
20 - 49 คน	41	633	412	0	1,045	39	2
50 - 99 คน	11	425	157	0	582	10	1
100 - 299 คน	8	686	385	0	1,071	8	0
300 - 499 คน	2	225	708	0	933	2	0
500 - 999 คน	2	633	867	0	1,500	2	0
1,000 คน	0	0	0	0	0	0	0
รวม	274	3,275	2,970	0	6,245	264	0

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 19 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้อง / ไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

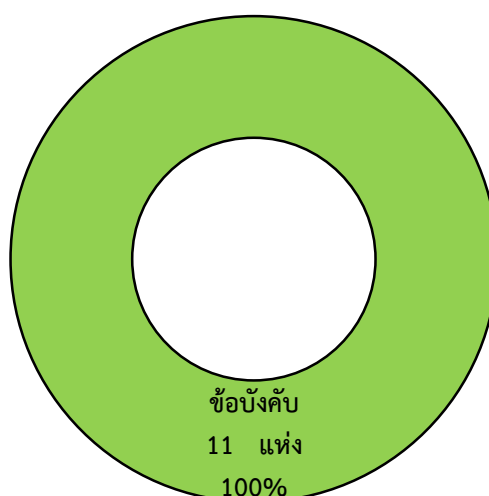

ตารางที่ 23 เรื่องที่สถานประกอบการไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ปี 2556 ในจังหวัด
มหาสารคาม

ประเภทอุตสาหกรรม	เรื่องที่ปฏิบัติไม่ถูกต้อง (แห่ง)												
	วัน ทำงาน	เวลา ทำงาน	เวลา พัก	เงิน ประกัน ในการทำงาน	วัน หยุด	สิทธิ การ ลา	การ จ่าย ค่าจ้าง	ค่า ล่วงเวลา และค่า ทำงาน	ค่าจ้าง ขั้นต่ำ	ข้อ บังคับ	สถานที่ จ่าย ค่าจ้าง	ระยะ เวลา จ่ายค่าจ้าง	อื่นๆ
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้										1			
2. การประมง													
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน													
4. การผลิต										5			
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา													
6. การก่อสร้าง													
7. การขายส่ง ขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์										5			
8. โรงแรม และภัตตาคาร													
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม													
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน													
11. กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ กิจกรรมทางธุรกิจ													
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศ													
13. การศึกษา													
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์													
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม ฯ													
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล													
17. องค์การระหว่างประเทศองค์กรต่างประเทศ													
18. ไม่ทราบ													
รวม	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	-	-

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 20 เรื่องที่สถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานปี 2556 ใน
จังหวัดมหาสารคาม

1.2 การตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการ

ในปี 2556 สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม ได้ดำเนินการตรวจความปลอดภัยในสถานประกอบการทั้งสิ้นจำนวน 143 แห่ง ซึ่งสถานประกอบการส่วนใหญ่เป็นสถานประกอบการที่มีการจ้างงาน 1-4 คน จำนวน 41 แห่ง (ร้อยละ 28.67) รองลงมาเป็นสถานประกอบการขนาด 5 – 9 คน (ร้อยละ 27.27) ขณะที่สถานประกอบการขนาดใหญ่ตั้งแต่ 300 ขึ้นไป มีการตรวจเพียง 1 แห่งเท่านั้น (ร้อยละ 0.70) ทั้งนี้ สถานประกอบการที่ผ่านการตรวจส่วนใหญ่จะอยู่ในอุตสาหกรรมการขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม ฯ จำนวน 79 แห่ง (ร้อยละ 55.24) รองลงมาคือ การผลิตจำนวน 23 แห่ง (ร้อยละ 16.08) และการไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา จำนวน 13 แห่ง (ร้อยละ 9.09) ตามลำดับ

จำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งสิ้น 3,716 คน จำแนกเป็นเพศชายจำนวน 1,855 คน (ร้อยละ 49.92) ของจำนวนลูกจ้างที่ผ่านการตรวจทั้งหมด) เพศหญิงจำนวน 1,816 คน (ร้อยละ 50.08) ตามลำดับ โดยลูกจ้างส่วนใหญ่ทำงานในอุตสาหกรรมการผลิตร้อยละ 42.57 (จำนวน 1,582 คน) รองลงมาคือ การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคล และของใช้ในครัวเรือน ร้อยละ 34.23 (จำนวน 1,272 คน) และ กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ ร้อยละ 5.89 (จำนวน 219 คน)

ผลการตรวจความปลอดภัยพบว่า สถานประกอบการส่วนใหญ่ร้อยละ 91.61 (จำนวน 131 แห่ง) ปฏิบัติถูกต้อง และมีสถานประกอบการเพียงร้อยละ 8.39 (จำนวน 12 แห่ง) ปฏิบัติไม่ถูกต้อง โดยสถานประกอบการที่มีอัตราปฏิบัติตามกฎหมายของการตรวจความปลอดภัยสูงสุด ได้แก่ สถานประกอบการ 300-499 คน ร้อยละ 100 รองลงมาสถานประกอบการขนาด 5-9 คน ร้อยละ 97.44 และขนาด 1-4 คน ร้อยละ 95.12 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาแยกรายอุตสาหกรรมพบว่า สถานประกอบการในอุตสาหกรรมก่อสร้าง , โรงแรม และภัตตาคาร , การเป็นสื่อกลางทางการเงิน , กิจการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า และกิจกรรมทางธุรกิจ , งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์ , กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคม และการบริการส่วนบุคคล อื่นๆ มีอัตราการปฏิบัติตามที่สูงสุด ร้อยละ 100 โดยอุตสาหกรรมที่มีอัตราการปฏิบัติตามกฎหมายน้อยที่สุด ได้แก่ การผลิต ที่มีอัตราเพียงร้อยละ 73.91 เท่านั้น

หมายเหตุ : อัตราการปฏิบัติตามกฎหมายของการตรวจความปลอดภัย = (จำนวนสถานประกอบการที่ปฏิบัติตามของการตรวจความปลอดภัยขนาด i / จำนวนสถานประกอบการที่ผ่านการตรวจความปลอดภัยทั้งหมดขนาด i) X 100

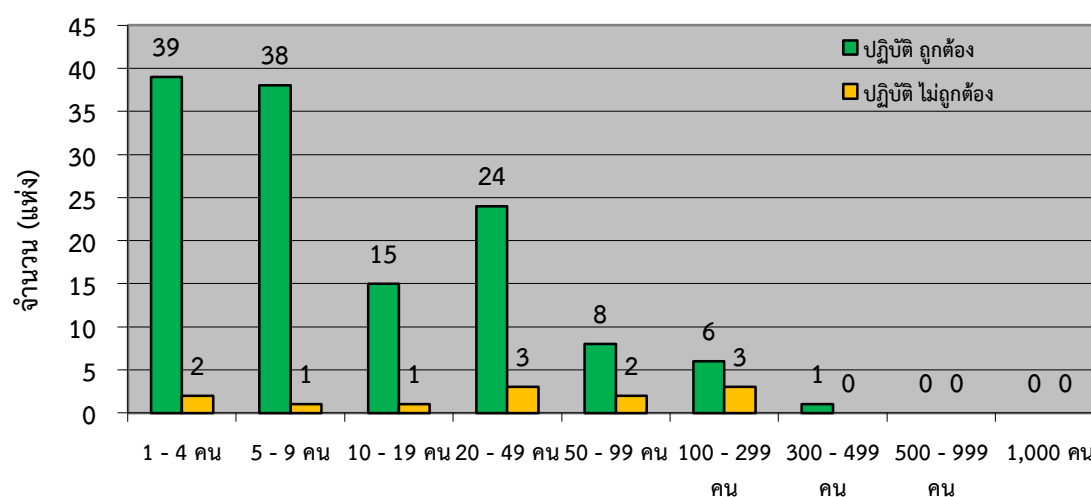

ตารางที่ 24 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามขนาดสถานประกอบการ ปี 2556 ใน
จังหวัดมหาสารคาม

ขนาดสถานประกอบการ	สถานประกอบการ ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้างที่ผ่านการตรวจ (คน)				ผลการตรวจ (แห่ง)	
		ชาย	หญิง	เด็ก	รวม	ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง
1 - 4 คน	41	62	38		100	39	2
5 - 9 คน	39	150	119	0	269	38	1
10 - 19 คน	16	106	109	0	215	15	1
20 - 49 คน	27	360	424	0	784	24	3
50 - 99 คน	10	296	227	0	523	8	2
100 - 299 คน	9	776	582	0	1,358	6	3
300 - 499 คน	1	105	362	0	467	1	0
500 - 999 คน	0	0	0	0	0	0	0
1,000 คน	0	0	0	0	0	0	0
รวม	143	1,855	1,861	0	3,716	131	12

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 21 เปรียบเทียบสถานประกอบการที่ปฏิบัติถูกต้อง/ไม่ถูกต้องตามการตรวจความปลอดภัยใน
การทำงาน ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

ขนาดสถานประกอบการ (จำแนกตามจำนวนลูกจ้าง)

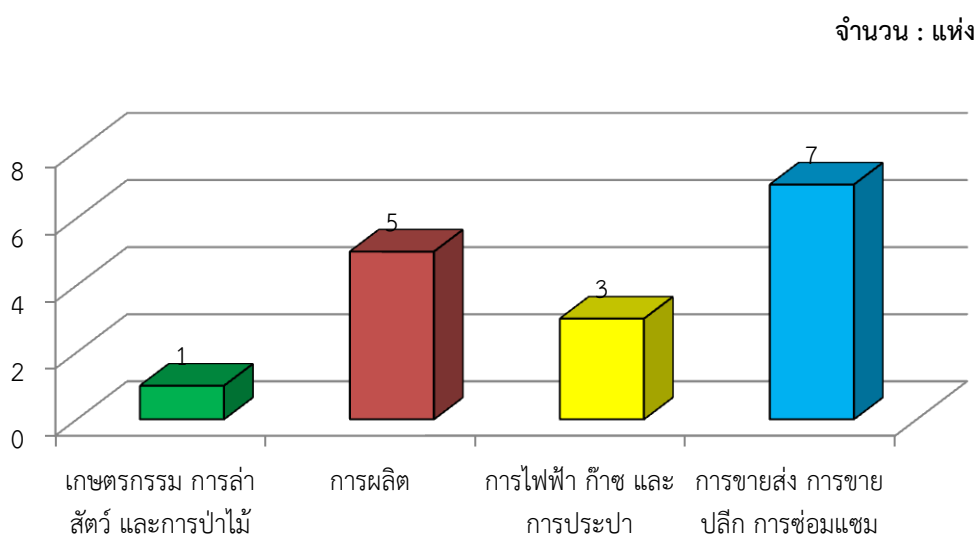

ตารางที่ 25 การตรวจความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามอุตสาหกรรม ปี 2556 ในจังหวัด
มหาสารคาม

ประเภทอุตสาหกรรม	สปก. ที่ผ่านการตรวจ (แห่ง)	ลูกจ้าง ที่ผ่านการตรวจ (คน)	ผลการตรวจ (แห่ง)	
			ปฏิบัติ ถูกต้อง	ปฏิบัติ ไม่ถูกต้อง
1. เกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้	7	90	6	1
2. การประมง	0	0	0	0
3. การทำเหมืองแร่ และเหมืองหิน	0	0	0	0
4. การผลิต	23	1,582	17	5
5. การไฟฟ้า ก๊าซ และการประปา	13	185	10	3
6. การก่อสร้าง	6	129	6	0
7. การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซม	79	1,272	71	7
8. โรงแรม และภัตตาคาร	4	143	4	0
9. การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	0	0	0	0
10. การเป็นสื่อกลางทางการเงิน	3	37	3	0
11. กิจกรรมด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและกิจกรรมทางธุรกิจ	3	219	3	0
12. การบริหารราชการ และการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคม	0	0	0	0
13. การศึกษา	0	0	0	0
14. งานด้านสุขภาพ และงานสังคมสงเคราะห์	3	52	3	0
15. กิจกรรมด้านบริการชุมชน สังคมและการบริการส่วนบุคคลอื่น ๆ	2	7	2	0
16. ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	0	0	0	0
17. องค์การระหว่างประเทศและองค์การต่างประเทศอื่นๆ และสมาชิก	0	0	0	0
18. ไม่ทราบ	0	0	0	0
รวม	143	3,716	125	16

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 22 อันดับประเภทอุตสาหกรรมที่มีสถานประกอบการปฏิบัติไม่ถูกต้องมากที่สุด ในการตรวจ
ความปลอดภัยในการทำงาน ปี 2556 ของจังหวัดมหาสารคาม

2. แรงงานสัมพันธ์

2.1) องค์การนายจ้างและลูกจ้าง

ในปี 2556 พบว่า จังหวัดมหาสารคามมีองค์การนายจ้างจำนวน 3 แห่ง โดยทั้งหมดนั้นเป็นองค์กรประเภทสมาคมนายจ้าง สำหรับองค์การลูกจ้างนั้น มี 2 แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรประเภทสหภาพแรงงานในสหภาพแรงงานเอกชน

ตารางที่ 26 จำนวนองค์การนายจ้าง จำแนกตามประเภทองค์กร ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทองค์กร	จำนวน (แห่ง)
สมาคมนายจ้าง	3
สหพันธ์นายจ้าง	-
สภาองค์การนายจ้าง	-
รวม	3

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 23 สัดส่วนของขององค์การนายจ้างประเภทต่างๆ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

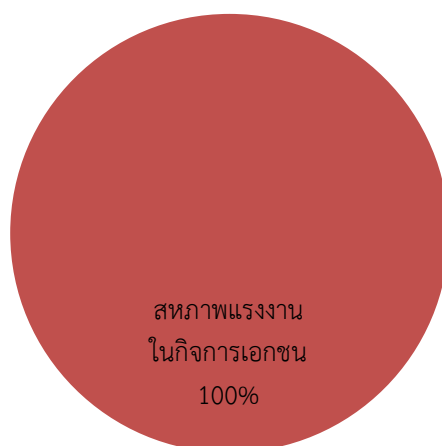

ตารางที่ 27 จำนวนองค์การลูกจ้าง จำแนกตามประเภทองค์การ ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทองค์การ	จำนวน (แห่ง)
สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ	-
สหภาพแรงงานในกิจการเอกชน	2
สหพันธ์แรงงาน	-
สภาองค์การลูกจ้าง	-
รวม	2

ที่มา : สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 24 สัดส่วนขององค์การลูกจ้างประเภทต่างๆ ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

2.2) สำหรับการเกิดข้อเรียกร้อง/ข้อพิพาทแรงงานและข้อขัดแย้งจังหวัดมหาสารคาม พบว่า ในปี 2556 ไม่มีข้อมูลการแจ้งข้อพิพาทหรือข้อขัดแย้งใดๆทั้งสิ้น

5. การประกันสังคม

1) สถานประกอบการในระบบประกันสังคม

ในปี 2556 จังหวัดมหาสารคามมีจำนวนสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนประกันสังคม ข้อมูล ณ เดือนธันวาคม 2556 พบว่ามีสถานประกอบการที่ขึ้นทะเบียนทั้งสิ้น 1,721 แห่ง ผู้ประกันตนทั้งสิ้นจำนวน 30,948 คน

2) จำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคม

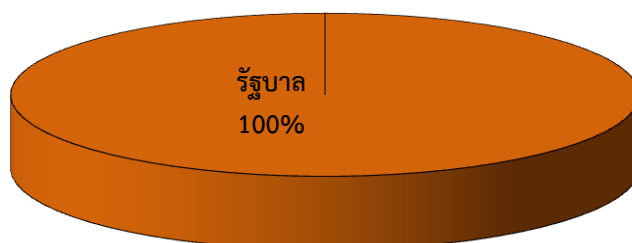
จังหวัดมหาสารคามมีจำนวนสถานพยาบาลหลักในสังกัดประกันสังคมจำนวน 1 แห่ง ในปี 2556 แบ่งเป็นสถานพยาบาลของรัฐบาลจำนวน 1 แห่ง และสถานพยาบาลเอกชนจำนวน 0 แห่ง

ตารางที่ 28 จำนวนสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคมจำแนกตามประเภทสถานพยาบาล ปี 2556 ในจังหวัดมหาสารคาม

ประเภทสถานพยาบาล	แห่ง
รัฐบาล	1
เอกชน	0
รวม	1

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 25 เปรียบเทียบสัดส่วนของสถานพยาบาลในสังกัดประกันสังคม จำแนกตามประเภทสถานพยาบาล ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

3) การใช้บริการประกันสังคม

3.1) การใช้บริการกองทุนประกันสังคม

ในปี 2556 การใช้บริการของกองทุนประกันสังคม พิจารณาตามประเภทของประโยชน์ทดแทน ซึ่งมี 7 กรณี ได้แก่ เจ็บป่วย คลอดบุตร ตาย สงเคราะห์บุตร ชราภาพ ทูพพลภาพ และว่างงาน มีผู้ใช้บริการทั้งสิ้น 30,155 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.43 ของผู้ประกันตนทั้งหมด สำหรับประเภทประโยชน์ทดแทนที่ผู้ประกันตนใช้บริการสูงสุดคือ กรณีสงเคราะห์บุตร มีผู้ประกันตนใช้บริการจำนวน 16,918 รายคิดเป็นร้อยละ 56.10 ของผู้ใช้บริการทั้งหมด โดยใช้บริการกองทุนประกันสังคมเป็นเงิน 16,329,050 บาท รองลงมาคือกรณีเจ็บป่วย จำนวน 5,263 ราย (ร้อยละ 17.45) เป็นเงิน 17,432,702 บาท กรณีว่างงาน จำนวน 4,143 ราย (ร้อยละ 13.73) เป็นเงิน 17,660,330 บาท กรณีคลอดบุตรจำนวน 2,385 ราย (ร้อยละ 7.90) เป็นเงิน 54,137,644 บาท กรณีชราภาพ จำนวน 866 ราย (ร้อยละ 2.87) เป็นเงิน 20,079,028 บาท กรณีทุพพลภาพ จำนวน 326 ราย (ร้อยละ 1.08) เป็นเงิน 1,821,414 บาท และกรณีตายจำนวน 254 ราย (ร้อยละ 0.84) เป็นเงิน 14,541,791 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 29 การใช้บริการของกองทุนประกันสังคมจำแนกตามประเภทประโยชน์ทดแทน (ไม่เนื่องจากการทำงาน) ปี 2556 จังหวัดมหาสารคาม

ประเภทประโยชน์ทดแทน	ราย	ล้านบาท
1. เจ็บป่วย	5,263	17,432,703
2. คลอดบุตร	2,385	54,137,644
3. ทุพพลภาพ	326	1,821,414
4. ตาย	254	14,541,791
5. สงเคราะห์บุตร	16,918	16,329,050
6. ชราภาพ	866	20,079,029
7. ว่างงาน	4,143	17,660,331
รวม	30,155	142,001,961

ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดมหาสารคาม

แผนภาพที่ 26 จำนวนผู้ใช้บริการกองทุนประกันสังคมจำแนกตามประโยชน์ทดแทน ปี 2556 จังหวัด
มหาสารคาม

